

Commissie voor Binnenlandse
Zaken, Veiligheid, Migratie en
Bestuurszaken

Commission de l'Intérieur, de la
Sécurité, de la Migration et des
Matières administratives

van

du

DONDERDAG 24 JULI 2025

JEUDI 24 JUILLET 2025

Voormiddag

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.01 uur en voorgezeten door de heer Ortwin Depoortere.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 01 et présidée par M. Ortwin Depoortere.

01 Échange de vues sur l'accord de l'été et questions jointes de

- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "La réforme fiscale" (56006931C)
- Kemal Bilmez à Bart De Wever (premier ministre) sur "La réforme fiscale" (56006932C)
- Koen Van den Heuvel à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'accord de l'été" (56007151C)
- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'accord de l'été" (56007161C)
- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'accord de l'été et la manifestation syndicale du 14 octobre" (56007162C)

01 Gedachtewisseling over het zomerakkoord en toegevoegde vragen van

- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "De fiscale hervorming" (56006931C)
- Kemal Bilmez aan Bart De Wever (eerste minister) over "De fiscale hervorming" (56006932C)
- Koen Van den Heuvel aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het zomerakkoord" (56007151C)
- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het zomerakkoord" (56007161C)
- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het zomerakkoord en de vakbondsbetoging op 14 oktober" (56007162C)

De **voorzitter**: Goedemorgen, mijnheer de eerste minister. Dank u om vandaag tijd vrij te maken. De Kamervoorzitter en ikzelf hebben beslist om een gedachtewisseling te organiseren naar aanleiding van de verzoeken van de fracties van het Vlaams Belang, Ecolo-Groen, PVDA-PTB en Open Vld. Die verzoeken zijn per mail ingediend op 21 en 22 juli, naar aanleiding van het zomerakkoord.

Er wordt voorgesteld om dezelfde werkwijze te hanteren als bij de bespreking van het paasakkoord. Dat betekent dat de eerste minister een inleidende uiteenzetting zal geven van een twintigtal minuten. In een eerste ronde krijgt elke fractie vervolgens tien minuten spreektijd. Daarna volgen de antwoorden en eventueel nog een tweede ronde. Er zijn ook enkele mondelinge vragen ingediend, onder andere door mevrouw Merckx, de heer Bilmez en de heer Van den Heuvel. Die vragen worden aan de bespreking toegevoegd en na afloop van de vergadering als afgehandeld beschouwd. Van de vergadering wordt bovendien een integraal verslag opgemaakt.

De fracties van het Vlaams Belang en Ecolo-Groen hadden ook gevraagd om de teksten van het zomerakkoord te ontvangen. Het kabinet laat weten dat de teksten na de tweede lezing in de ministerraad ter beschikking van het Parlement zullen worden gesteld.

Zijn er hierover nog opmerkingen of vragen? *(Nee)* Dan stel ik voor dat we onmiddellijk van start gaan. We hebben de tijd tot 12.30 uur, dus we proberen die tijdspanne in het oog te houden.

01.01 Eerste minister **Bart De Wever**: Dank u, mijnheer de voorzitter.

Merci monsieur le président. Chers collègues, ce lundi, le gouvernement a conclu l'accord de l'été, c'est-à-dire le second grand accord socioéconomique depuis l'arrivée du gouvernement, il y a six mois. Cet accord comporte quatre volets principaux: le marché du travail, la fiscalité, les pensions et les soins de santé. Il constitue, avec l'accord de Pâques, l'aboutissement de la réforme socioéconomique la plus importante de ce siècle – je le dis en toute modestie.

L'objectif de cette réforme est clair, nos entreprises doivent pouvoir faire face à la concurrence des pays voisins, de manière crédible, plus équitable et plus efficace. Travailler doit être mieux récompensé, en particulier pour celles et ceux avec un bas ou un moyen salaire. Nous devons garantir la pérennité et la santé financière de notre sécurité sociale à long terme. Ce sont des objectifs dont on a beaucoup parlé par le passé, mais sur lesquels trop peu de progrès concrets ont été réalisés au niveau fédéral depuis bien trop longtemps. Ce gouvernement a enfin mis fin à cette inertie.

Avant de répondre à vos questions, qui seront sans aucun doute nombreuses – et j'espère pertinentes –, je vais brièvement vous présenter les décisions prises par le gouvernement. En tant que premier ministre, je me limiterai aux grandes lignes de cet accord, je vous demande dès lors d'adresser les questions spécifiques et de détails aux ministres compétents via les commissions concernées.

Je commence par l'ensemble des mesures relatives au marché du travail, qui répondent au cri d'alarme lancé depuis des années par nos employeurs. Notre marché du travail est trop étroit et trop rigide pour pouvoir concurrencer celui de nos voisins. Notre productivité en souffre. Le gouvernement a, d'une part, décidé de s'attaquer à cette pénurie via une réforme fiscale qui rendra le travail plus attractif – j'y reviendrai – et d'autre part, a pris une série de mesures sur le marché du travail qui permettront aux entreprises et aux travailleurs d'organiser leur activité de manière plus flexible et adaptée à leur situation spécifique.

L'interdiction générale du travail de nuit disparaît. Le travail de nuit s'appliquera désormais entre minuit et 5 h du matin dans le secteur du e-commerce et de la distribution. Faire des heures supplémentaires volontaires devient plus avantageux sur le plan fiscal: il sera possible d'effectuer 360 heures supplémentaires volontaires par an, dont 240 exonérées d'impôts. Dans le secteur de l'horeca, ces plafonds seront portés respectivement à 450 et 360 heures.

Le préavis en cas de licenciement sera limité à un an maximum. La durée minimale hebdomadaire de travail est adaptée afin de permettre des prestations inférieures à un tiers temps. Cela permettra de lutter contre le travail au noir. Il s'agit de mesures qui renforcent la liberté tant des employeurs que des travailleurs. Il ne s'agit aucunement de casse sociale, comme certains le prétendent, mais bien d'une adaptation nécessaire pour renforcer la compétitivité de nos entreprises.

Cette réforme est l'un des leviers qui permettent d'y parvenir et cela, je le répète, sans casse sociale. Bien au contraire, les travailleurs ont tout à gagner au renforcement de notre compétitivité car celle-ci a un impact direct et positif sur leur salaire. La productivité et la compétitivité sont bel et bien récompensées: à la fin du mois, il reste davantage pour tout le monde.

Een tweede manier om het arbeidsaanbod te verhogen, is door de lasten op arbeid te verlagen. Zo wordt werken interessanter dan inactief blijven. Los van een incentive om aan het werk te gaan, is dat principe simpelweg een kwestie van sociale rechtvaardigheid. Daarom staat ook expliciet in het regeerakkoord dat werken altijd 500 euro netto meer, en het liefst veel meer, moet opbrengen dan niet werken. Om dat te realiseren werkt de regering in beide richtingen. De werkloosheidsuitkeringen zijn reeds beperkt in de tijd en de leeflonen en andere uitkeringen worden niet langer verhoogd boven op de index, zoals dat onder Vivaldi veel te ruim is gebeurd.

Afgelopen maandag heeft de regering afspraken gemaakt om ook de oever aan de andere kant te verbreden. In totaal zullen tegen 2029 voor 4,4 miljard euro aan koopkrachtmaatregelen van kracht zijn voor wie werkt en onderneemt. Ik som enkele belangrijke maatregelen op. De belastingvrije som zal worden verhoogd van 10.910 euro naar 15.300 euro in 2029. De bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid zal fors dalen, wat een zeer gunstig en gewenst effect heeft voor alleenstaanden. Voor de minimumlonen zal bruto netto zijn tegen 2029, via een verhoging van de werkbonus. Wie wil doorwerken na het pensioen zal maximaal 33 % belastingen betalen. Er komt een zogenoemde Vinted-vrijstelling, boven op de verhoging van de maaltijdcheques die de regering onlangs nog heeft beslist.

De belofte dat werken meer moet lonen is een van de kernpunten van het regeerakkoord en zal dus grondig uitgevoerd worden. Daarom is de fiscale hervorming, en het traject zoals afgesproken in het regeerakkoord, inmiddels in eerste lezing goedgekeurd door de ministerraad. Al die arbeidsmarktmaatregelen komen ten goede aan wie werkt en bouwen zo mee aan onze welvaart.

Daarnaast draagt het akkoord bij aan het stutten van onze sociale zekerheid. Het voorziet daarom in hervormingen op twee werven, de pensioenen en de gezondheidszorg. Ik begin met de pensioenen. De vergrijzingsproblematiek is u allen bekend. De houdbaarheid van ons pensioensysteem staat op middellange termijn zeer zwaar onder druk bij ongewijzigd beleid.

De cijfers spreken voor zich. In de jaren 90 waren er vier werkenden per gepensioneerde. Vandaag zijn er nog drie werkenden per gepensioneerde en in de toekomst zal de verhouding twee werkenden per gepensioneerde zijn. Dat is de onvermijdelijke realiteit waarmee we geconfronteerd zullen worden. Ik begrijp dus heel goed dat sommige mensen ontevreden zijn over bepaalde ingrepen. Het is echter net het gebrek aan ingrepen in het verleden dat ons in deze situatie heeft gebracht. De regering doet wat nodig is om ook wie na ons komt een degelijk pensioen te kunnen garanderen.

We voeren die maatregelen in zonder afbreuk te doen aan de bestaande opgebouwde rechten. Deze regering voert geen hocus pocusbeleid, maar neemt doordachte, structurele en noodzakelijke maatregelen, die vooral op langere termijn een groot effect zullen hebben wat de pensioenen betreft. Ik licht een aantal concrete maatregelen toe.

De pensioenleeftijd voor bepaalde beroepsgroepen, waaronder het spoorpersoneel of het defensiepersoneel, die op respectievelijk 56 of 55 jaar met pensioen kunnen, zal geleidelijk worden opgetrokken zodat zij op termijn dezelfde pensioenleeftijd kennen als de meeste andere stelsels. Het ambtenarenpensioen zal zeer geleidelijk worden berekend op 45 in plaats van op 10 dienstjaren. Het gaat om een harmonisering met de stelsels van de werknemers en de zelfstandigen. Ambtenaren zullen in de toekomst 45 jaar moeten werken voor een volledig pensioen, net als alle andere werknemers. Dit betekent dat de gunstige tantièmes geleidelijk verdwijnen vanaf 2027. Ik benadruk dat die harmonisering wordt doorgevoerd met respect voor opgebouwde en dus verworven rechten. De perequatie wordt eveneens afgeschaft. Ten slotte komt er een bonus-malussysteem, zoals overal in Europa, voor wie voor of na de wettelijke pensioenleeftijd met pensioen gaat.

Het rapport van de Vergrijzingscommissie toont aan dat deze hervormingen niet zonder effect blijven op de vergrijzingskosten. De stijging van de vergrijzingsfactuur halveert tegen 2070 dankzij dit pakket aan pensioenmaatregelen. Los van het kostenaspect waren respect voor verworven rechten en geleidelijkheid de leidende principes bij de constructie van de pensioenhervorming. De regering verwacht dan ook dat de hervorming pas in 2062 volledig op kruissnelheid zal zijn, net omdat ze respect wil opbrengen voor wie vandaag al dicht bij zijn of haar pensioen staat. Dat kan qua geleidelijkheid toch wel tellen. Ook zal de regering in aanloop naar de tweede lezing blijven investeren in sociaal overleg. We zijn uiteraard bereid om eventuele ongewenste effecten te remediëren in de tweede lezing.

Je vais terminer mon exposé par les accords concernant la réforme des soins de santé. Tout comme pour les pensions, nous y constatons également une augmentation rapide des dépenses qui deviendra insoutenable à terme. C'est pourquoi l'accord de gouvernement prévoit une réforme en profondeur, visant à lutter contre les gaspillages et les excès de notre système de santé, tout en garantissant la liberté de nos médecins – un pilier fondamental du succès de ce système.

Voici les éléments essentiels de cette réforme. Les médecins pourront, en concertation avec les mutualités, soumettre au gouvernement une proposition relative aux suppléments d'honoraires. Celle-ci sera suivie par le gouvernement.

En 2026, le ministre Vandenbroucke élaborera un plan relatif au financement des hôpitaux. Parallèlement, une réforme de la nomenclature, du refinancement et du plafonnement des suppléments d'honoraires sera mise en œuvre. Les entités fédérées obtiendront un siège au sein du Comité de l'assurance de l'INAMI.

Nous poursuivons la digitalisation. À partir du 1er septembre 2025, les médecins et les dentistes devront travailler entièrement de manière numérique pour leurs prescriptions et attestations. Pour les kinésithérapeutes, cette obligation s'appliquera à partir du 1er janvier 2027.

Enfin, nous prévoyons la possibilité de retirer le numéro INAMI en cas de fraude.

Tot zover de beknopte opsomming van het zomerakkoord. Ik ben zelfs binnen het kwartier gebleven. Zo is er des te meer ruimte voor al uw opmerkingen, waarnaar ik geweldig uitkijk.

Ik vat het nog even heel kort samen. Het is de bedoeling dat we onze economie versterken, werken laten lonen en de sociale zekerheid levensvatbaar houden. Daar gaat het om. Ik denk niet dat we dat op een hardvochtige manier doen. Niet alles is aangenaam, maar het is noodzakelijk. We doen dat bovendien met overleg en met respect voor verworven rechten. Ik hoop dat men beseft dat het aangaan van de dialoog kan lonen.

Dan zal ik nu mijn best doen om mij ter beschikking stellen voor al uw vragen en opmerkingen. Ik dank u. Je vous remercie. Ich danke Ihnen.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer de eerste minister. Het is nu aan de verschillende fracties, in volgorde van grootte. We beginnen dus met de N-VA-fractie.

01.02 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de eerste minister, u bent intussen ongeveer zes maanden eerste minister. De arizonaregering bestaat zes maanden. Laten we dus even terugkeren in de tijd en analyseren welk land u hebt geërfd. Het is een van de gulzigste landen ter wereld: 56 % van de waarde die in dit land wordt gecreëerd, wordt naar de overheid gezogen. 56 %, dat is enorm. Het is een land met een gat in de hand en met een heel hoge schuldgraad. Tegen 2029 zou die kunnen oplopen tot 44 miljard euro. Het is ook een land met zeer veel uitkeringen, die vaak interessanter zijn dan hetgeen men verdient door te gaan werken. Het is ook een land met de kortste loopbanen van heel Europa. Dat land is daarenboven aan het vergrijzen en bevindt zich, zoals alle andere landen, in geopolitiek uitdagende wateren. Op veel vlakken stevent dat land recht op verschillende ijsbergen af.

Gelukkig is er Arizona. U komt geen dag te vroeg. Wat u op zes maanden tijd hebt gedaan, is werkelijk ongezien. Wij zeggen dat niet. Lees er maar de kranten op na. Carl Devos heeft het over de grootste sociaal-economische hervorming ooit. *De Tijd* heeft het over de grootste hervorming sinds Dehaene. Het is ongezien en het is van topniveau.

Ik zal heel kort de verschillende hoofdstukken van het zomerakkoord overlopen.

Ik begin met de pensioenen. Hier is de loopbaanduur ongeveer 34 jaar. In Nederland, 43 jaar. Wij blijven diep onder het Europese gemiddelde. Een derde van de periodes waarop de pensioenen bij ons berekend worden, slaat op inactiviteit. Als we daar niets aan doen, dreigt de generatie die ons volgt, en zelfs de generatie die nu aan het werk is, zonder pensioen te vallen. Dat is een pensioenbom.

Daar iets aan doen, vereist moed. Het is niet de huidige regering die daarvoor in haar budgettaire tabel voor beloond zal worden. Het zullen volgende regeringen zijn. Misschien zijn er leden van de oppositie die nu al stiekem zeer dankbaar zijn voor de hervormingen van de pensioenen die in het zomerakkoord staan. Die hervormingen zijn broodnodig.

Ervoor zorgen dat de pensioenen meer gelinkt zijn aan werk, via de bonus-malus, en de hervorming van de ambtenarenpensioenen, waarin bepaalde voordelen zaten die niet meer van deze tijd zijn, door de pensioenen niet meer te berekenen op de duurste loopbaanjaren, bijvoorbeeld, maar straks op de volledige loopbaan van 45 jaar, dat zit er allemaal in, op een heel correcte manier, met respect voor verworven rechten. Die hervorming is hypernoodzakelijk, broodnodig.

Ten tweede, heel veel mensen die werken, zijn gefrustreerd. Meer dan de helft van hun loon wordt weggevreten. Ze zien dat er veel geld naar inactiviteit gaat en dat ze eigenlijk vaak gaan werken om systemen van inactiviteit in stand te houden. Denk maar aan de twee Waalse vriendinnen, van wie er één met pensioen ging zonder ooit gewerkt te hebben, maar meer pensioen had dan haar vriendin die zelfstandig was. Daarom hebben we nu de werkloosheidsuitkeringen in de tijd beperkt. Daarom sleutelen we nu ook aan de gelijkgestelde periodes voor het opbouwen van het pensioen. Daarom zorgen we er nu met het zomerakkoord voor dat wie werkt, effectief meer overhoudt. U hebt het al aangehaald: de belastingvrije som wordt opgetrokken, de werkbonus komt er en ook wordt de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid verlaagd.

Ik heb in de kranten al berekeningen zien passeren waaruit blijkt dat men er vanaf 2029 netto fors op vooruitgaat. Wie werkt, wordt beloond. Dat is zeer cruciaal. Die hervorming is ongezien voor dit land, maar ze is broodnodig, want ze zal ervoor zorgen dat er meer mensen zullen werken, dat we minder uitkeringen zullen moeten betalen en dat meer mensen zullen bijdragen. Dat is de enige manier waarop

we onze overheidsfinanciën en onze welvaart in stand kunnen houden.

Een derde deel gaat over de rigiditeit van onze arbeidsmarkt. Het is volledig te begrijpen dat de vakbonden ten tijde van Daens een aantal regels aan onze arbeidsmarkt hebben opgelegd om ervoor te zorgen dat iedereen op een correcte manier werd uitbetaald en behandeld. Vandaag is onze arbeidsmarkt echter te rigide geworden. We verliezen bijvoorbeeld veel kansen op het vlak van e-commerce aan Nederland. Over de nachtarbeid is al heel wat onzin verteld, maar nu zijn e-commerce en aanverwante sectoren ook van 0 uur tot 5 uur mogelijk. Dat zal er minstens voor zorgen dat we in die sectoren meer groei en werkgelegenheid kunnen realiseren, dat meer mensen aan de slag kunnen, met een beter inkomen dan vandaag via een uitkering. De wijziging inzake de minimale arbeidsduur zorgt er ook voor dat werkgevers op een meer flexibele en wendbare manier mensen aan de slag zullen kunnen brengen.

Ik hoor in veel kringen, zowel bij werknemers als werkgevers, vooral opluchting. Werknemers klagen dat ze eigenlijk meer willen werken, maar daarvoor worden afgestraft, als ze dat doen. Die werknemers zullen nu, dankzij de verhoging van fiscaalvriendelijke overuren, worden beloond. Gepensioneerden die nog willen werken, moesten tot nu vaststellen dat ze, doordat hun extra inkomen bij hun pensioen wordt gevoegd, in een hogere belastingschijf terechtkomen en dus gestraft worden omdat ze extra willen werken. Voortaan zullen zij aan een bevrijdende heffing van 33 % kunnen werken. Dat is fantastisch.

Ten vierde, over de zorg is ook al veel gezegd en geschreven. Hoe dan ook zullen wij, als wij een degelijke begroting willen, ook naar de gezondheidszorg moeten kijken, zonder taboes. De rust is intussen teruggekeerd in de sector. Ik ben blij als ik de berichtgeving van de artsenvakbond zie. Er wordt verstandig geargumenteed om de sector zelf met een voortel te laten komen. Er wordt een koppeling met de nomenclatuur en met de ziekenhuisfinanciering gemaakt. Ook wat dat betreft kijken wij de toekomst positief en hoopvol tegemoet.

Vanmorgen werd ik door een zeer wijs man uit de Wetstraat gebeld. Ik kende hem nog niet. Het was Maximus Pulcher. Ik vind dat hij trouwens een beetje op u lijkt, mijnheer de eerste minister. Hij vroeg mij, aangezien ik vandaag de kans had om u, mijnheer de eerste minister, toe te spreken, een aantal boodschappen mee te geven.

De eerste boodschap luidt: deconnecteer. Probeer toch even afstand te nemen van alles, want wat hier op zes maanden tijd is gebeurd, is werkelijk historisch ongezien. Wat ons te wachten staat in het najaar, zal evenzeer ongezien zijn. Wanneer het hele zomerakkoord wordt goedgekeurd en we naar de begrotingstabellen kijken, terwijl de vooruitzichten blijven wat ze zijn, dan zullen we nog heel wat werk hebben, heel wat werk, vooral om ervoor te zorgen dat de toekomst die wij in het verschiep hebben, even sociaal zal zijn voor wie na ons komt. Wat we hier doen, beste collega's, dient maar één doel: de instandhouding van ons systeem van herverdeling, van sociale zekerheid en van solidariteit. Dat is onze keuze.

Maximus vroeg mij aldus u de boodschap over te brengen om te deconnecteren en de nodige rust te nemen om opnieuw op te laden. Tegelijkertijd vroeg hij mij u aan te moedigen om koers te houden richting verdere hervormingen, richting de bescherming van onze sociale zekerheid, richting een sanering waarin mensen die werken, beloond worden, waarin niet-werken wordt ontmoedigd, waarin pensioenen betaalbaar blijven en waarin gezondheidszorg toegankelijk is, maar tegelijk niet peperduur wordt voor de samenleving.

Hij raadde mij aan u een kompas te geven om koers te houden. De Kamervoorzitter zei dat een kompas ook in verband kan worden gebracht met compassie, medelijden. In ieder geval, onze fractie geeft u de grootste onderscheiding voor het zomerakkoord en vraagt om koers te houden. Ik dank u.

(De heer Ronse overhandigt de eerste minister een kompas.)

01.03 Barbara Pas (VB): Helaas is niet alles aan de zomer, dat aangename seizoen, positief. Het is ook het seizoen van insectenplagen, hooikoorts, fileleed richting de kust, bosbranden en een kil zomerakkoord van de regering-De Wever. Het is een typisch Belgisch akkoord, met voor ieder een trofeetje, maar de grote fundamentele hervormingen ontbreken. Ondanks de lyrische bewoordingen over uw akkoord, die we zonet weer mochten aanhoren, zou dat akkoord weleens snel op de stortplaats

van de geschiedenis kunnen belanden, om eens uw eigen woordgebruik te hanteren. Na de zomer, als er centen moeten volgen, zal de euforie immers snel verdwijnen.

De regering had normaal gezien deze maand een begrotingscontrole moeten uitvoeren, maar u hebt die uitgesteld, ondanks de leuze dat u zou monitoren en bijsturen waar nodig. Net daar knelt het schoentje, want u zult moeten bijsturen. Hoe dat zal verlopen, valt af te wachten. We zullen nog zien of dat via hogere belastingen of via meer besparingen zal gebeuren. Voor die 100 euro netto extra die u pas belooft in 2029 zal er als u verder koers zou houden, zoals de vorige spreker vraagt, helemaal geen geld meer zijn.

Uw naamgenote, de bekende klimaatterroriste Anuna De Wever, deed in 2019 ooit het waanzinnige voorstel voor om geld bij te drukken om klimaatmaatregelen te financieren. Mijnheer de eerste minister, ik vrees dat u dergelijke waanzinnige schijnoplossingen zult moeten overwegen als u de mensen in 2029 100 euro netto wilt kunnen geven. Geld zal er immers niet meer zijn, want uw begroting ontspoord. Het Federaal Planbureau en het Monitoringcomité waarschuwen dat het tekort naar meer dan 6 % van het bbp gaat.

Vandaar mijn eerste vraag. Ik geloof niet dat die centen er nog zullen zijn in 2029. Wat dan met de talrijke aankondigingen die we hebben gehoord over het herstellen van de fiscale hervorming? Wat gebeurt er in 2026? Of houdt u tot 2029 nog een wortel voor, terwijl u nu al met exittaksen, echtscheidingstaksen, een Jambontaks en vliegtuigtaksen op de proppen komt?

Over de Jambontaks, de meerwaardebelasting, de belasting op de Vlaamse middenklasse, zijn er nog tal van vragen en onduidelijkheden, bijvoorbeeld over de rol van de banken als verlengstuk van de fiscus. Zullen zij als spion voor de fiscus optreden of niet? Ik hoop dat u daarover vandaag wat meer duidelijkheid kunt geven, want ondanks al onze vragen daarover in de voorbije maanden, is het vandaag alleen duidelijk dat de Jambontaks een belasting is die vooral de Vlamingen zal treffen, de kleine beleggers zal discrimineren en de superrijken ongemoeid zal laten.

De torenhoge belastingen zijn en blijven ook onder uw regering de hoogste van Europa. De mensen zouden geen extra bijdrage moeten leveren. Mijnheer de eerste minister, de Vlaming heeft al meer dan zijn bijdrage geleverd om Franstalige putten te vullen, om de migratiefactuur te betalen en om het Belgische politieke systeem overeind te houden. U verandert daar fundamenteel niets aan. Men mag dit zomerakkoord historisch noemen, maar het blijft om deze redenen gebroddel in de marge. U weet zelf zeer goed dat er zonder echte institutionele hervormingen, die u overigens nog maar eens aan de kiezer beloofd hebt, geen orde op zaken kan worden gesteld.

Er zitten goede intenties in het zomerakkoord – het zou erg zijn mocht dat niet het geval zijn – maar net zoals bij de beperking van de duur van de werkloosheidsuitkeringen is de uitwerking ervan asociaal. Zonder regionalisering en dus responsabilisering zal het ook niet het gewenste effect hebben. De afschaffing van het huwelijksquotiënt is bijvoorbeeld een zeer asociale maatregel en getuigt van een totaal misprijzen voor het harde werk van huismannen en huisvrouwen. De pensioenmalus, die nog steeds niet helemaal is afgeklopt wat betreft de uitzonderingen, treft vooral mensen die hun loopbaan hebben onderbroken om onbetaalde zorgtaken op zich te nemen. Die mensen verdienen respect. Uiteraard moet werken lonen, maar deze pensioenhervorming treft net diegenen die een belangrijke sociale bijdrage hebben geleverd.

Hoe het zit met die uitzonderingen op het malussysteem? Daarover is er immers nog steeds geen duidelijkheid. Hoe zal de regering een besparing van 907 miljoen euro realiseren in de zorg? Ook daar ben ik zeer benieuwd naar. Het afschaffen of beperken van ereloonsupplementen levert namelijk geen enkele besparing op voor het RIZIV-budget. Dat komt ten voordele van de hospitalisatieverzekeringen. Daar zal de mama van Conner Rousseau als voorzitter van Solidaris heel blij mee zijn, maar de staatskas niet. Waarom wordt er geen werk gemaakt van een regionalisering van de gezondheidszorg? Dat zou tenminste aanzetten tot responsabilisering.

Dat er eindelijk een fusie komt van de Brusselse politiezones is een goede zaak. Dat is eigenlijk de evidentie zelve. In het voorstel dat het Vlaams Belang daartoe al meermaals heeft ingediend – dat telkens door jullie werd weggestemd – was een Nederlandstalige vertegenwoordiging gegarandeerd. Als ik uw akkoord echter goed begrijp, verdwijnen de politieraden en daarmee ook de enige beperkte vertegenwoordiging van de Vlamingen. Komt er iets in de plaats zoals voorzien in het voorstel van het

Vlaams Belang of niet? Zult u de Brusselse politie uitleveren aan een exclusief Franstalig bestuur?

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over de woonstbetredingen. Die werden al aangekondigd onder de regering-Michel. Uiteraard is dat op zich een goede zaak, maar helaas blijft daar slechts een zeer flauw afkooksel van over. Het wordt duidelijk geen instrument om actief illegalen op te sporen, want het wordt beperkt tot degenen die een gevaar vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid.

Ik had graag van u vernomen wie dat dan precies zijn. Over welke misdrijven gaat het? Kunt u mij zeggen hoeveel illegalen naar schatting onder die gestelde criteria vallen? Is dat een significant percentage van het totale aantal illegalen? Hoe denkt u alle andere illegalen, die niet onder die criteria vallen, terug te sturen? Waarom worden er geen woonstbetredingen gedaan bij alle illegalen, als de regering toch beweert de illegaliteit aan banden te willen leggen? Welke garanties zijn er dat de illegalen bij wie woonstbetredingen worden gedaan, ook effectief het land zullen worden uitgezet? Ook dat is mij niet duidelijk.

Tot daar, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Moons, u hebt nog een goede twee minuten voor uw vragen.

01.04 Kurt Moons (VB): Goedemorgen, mijnheer de eerste minister. We hebben elkaar als Vlaams-nationalisten al enkele keren ontmoet in het verleden, zij het in andere omstandigheden en andere hoedanigheden. Vandaag zit ik hier evenwel als partijpolitiek tegenstrever, terwijl ik er tot voor kort van overtuigd was dat we dezelfde idealen nastreefden.

Woorden wekken, voorbeelden strekken. Dat Vlaamse spreekwoord heeft mij overtuigd om de keuze voor mijn partij, het Vlaams Belang, te maken. Met uw palmares van de laatste 20 jaar – de Vlaamse regering, de participatie aan de regering-Michel en het huidige leiderschap van uw arizonaregering – hebt u mij en talloze andere overtuigde Vlaams-nationalisten immers zwaar ontgoocheld. Als redder des vaderlands wenst u orde op zaken te stellen in België, maar welke meesters dient u nu eigenlijk, na zoveel jaren Vlaamse strijd? U laat uw volk achter in twijfel en tweedracht. Die onzekerheid hebben de Vlamingen na 195 jaar België echt niet verdiend.

Ik heb enkele vragen voor u, mijnheer de eerste minister. Ten eerste, uw partij, de N-VA, is altijd voorstander geweest van een regionaal georganiseerd arbeidsmarktbeleid. Welke arbeidsmaatregelen zijn volgens u vandaag geschoeid op uw zogenaamd asymmetrisch beleid?

Ten tweede, de flexibiliteit van de arbeidsmarkt is nuttig en zelfs noodzakelijk in een vrijwel verzadigde markt. Met flexibele arbeidsuren, nachtarbeid, belastingvrije overuren en extra fiscaalvriendelijke uren studentenarbeid worden de gaatjes in Vlaanderen, met een werkzaamheidsgraad van 78 %, allicht wel gevuld. Met een werkzaamheidsgraad van 67 % in Wallonië en slechts 62 % in Brussel, is er echter nood aan extra reguliere voltijdse werknemers die sociale bijdragen en belastingen betalen. Wat verhindert u om een dergelijk noodzakelijk en efficiënt regionaal arbeidsmarktbeleid op te zetten?

Welke flankerende activerende maatregelen hebt u genomen om meer mensen aan het werk te zetten? Hoe zullen werklozen en langdurig zieken daadwerkelijk aangezet worden tot het vinden van een job? Denkt u nu echt dat Forem en Actiris plots zullen inzetten op extra activering van inactieven, daar waar ze dat nooit gedaan hebben en er nu nul incentives zijn dat te doen?

Nog belangrijker, welke maatregelen worden er getroffen om meer jobs te creëren en om ondernemingen aan te zetten tot groei en productiviteit?

Ik kijk uit naar uw antwoorden.

01.05 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, je suis très heureux de cette séance surprise et de vous revoir évidemment. Néanmoins, je m'interroge. Nous sommes toujours prêts, toujours en forme, il n'y a pas le moindre problème, mais c'est un peu étonnant. Je suis dans la Maison depuis un certain temps. C'est un peu étonnant de voir un groupe, en plus un groupe d'extrême gauche, un groupe extrémiste, le PTB, réclamer une réunion après la dernière séance plénière. Hop! Tout le monde se précipite. Aura-t-on la même chose, avec des réunions d'urgence exceptionnelles de ce type-ci, dès qu'il y a un accord au niveau du kern? Des accords au niveau du kern, il y en a quand même toutes les

semaines. Rassurez-moi, monsieur le premier ministre! Aura-t-on des réunions de cet ordre chaque fois qu'il y a un accord au niveau du kern?

Certes, en l'occurrence, il s'agit d'un accord un peu plus conséquent, mais de quoi va-t-on parler? C'est un accord. Nous n'avons pas les textes. Nous n'avons pas les projets. Après, l'opposition va nous dire que nous ne sommes pas précis. Mais cela repose sur un accord. Les débats sur le fond ont du sens à partir du moment où on échange sur le projet. J'imagine, monsieur le premier ministre, que vous n'avez pas eu le temps de rédiger avec vos ministres tous les projets qui émanent de l'accord que vous avez pris le 21 juillet. Ou alors, c'est que vous êtes exceptionnel. Si vous en avez déjà une petite partie, c'est bien, mais en attendant, nous ne pourrions pas entrer précisément, avec rigueur et détail dans le dossier.

L'opposition demande qu'on se réunisse ou, en tout cas, le PTB, car on ne sait même pas qui a vraiment demandé cette réunion. C'est difficile. Je sais qu'il y a eu le PTB. Le PS s'est joint. Donc, ils se sont tous mis ensemble. Mais nous ne pourrions pas intervenir sur le fond et l'opposition dira que c'est scandaleux, que c'est un mauvais accord.

Moi, j'ai envie de vous dire, monsieur le premier ministre, que du point de vue du MR, c'est le meilleur accord depuis le début de la législature. En effet, il va enfin tordre le cou à un certain nombre de *fake news*, d'infox, délivrées systématiquement par la gauche sur la fiscalité. En effet, à la différence de ce qu'elle a fait, elle aurait souhaité que tout soit produit au niveau de ce gouvernement, en lien avec l'accord de gouvernement, dans les quelques semaines suivant sa mise en place.

Ici, c'est clair, un engagement fort est pris sur le plan fiscal. Un choc fiscal entend récompenser la classe moyenne, la classe laborieuse, pour le travail accompli. Il s'agit aussi de faire ce que la gauche n'avait jamais imaginé faire: récompenser davantage ceux qui travaillent, en ayant un différentiel de 500 euros entre les revenus de l'assistance et ceux du travail, conformément à l'engagement du MR.

La gauche doit finalement être un peu mal à l'aise parce que nous lui faisons la démonstration que l'engagement que nous avons pris sera rencontré d'ici la fin de la législature. Il est donc important, dans la mesure du possible, puisque vous n'avez pas encore le projet sous la main, que vous puissiez nous détailler, monsieur le premier ministre, les éléments de l'accord du 21 juillet. Un accord conclu le 21 juillet, qui récompense davantage le travail, constitue évidemment un symbole fort.

Un autre élément dont nous nous réjouissons dans le meilleur accord conclu par le kern de l'Arizona concerne la flexibilité. Les réactions des partis de la gauche dans la presse, nous donnent vraiment l'impression que ce gouvernement est un gouvernement tortionnaire. Il est grand temps que les vacances arrivent pour qu'ils puissent se reposer un peu, car cet accord sur la flexibilité signifie avant tout plus de liberté. Nous ne forçons personne: nous ouvrons simplement la voie sur le plan de l'emploi, afin de répondre à nos objectifs et de sortir des dernières places en matière de taux d'emploi au niveau européen. Plus d'emploi, c'est plus de richesse collective.

Nous disposons d'une série d'axes de flexibilité renforcée sur le marché du travail. Vous nous en direz certainement un mot, mais vous nous direz aussi un mot par rapport à l'importance qui est accordée par ce gouvernement à la concertation sociale. C'est-à-dire que nous ne forçons pas les travailleurs, mais nous veillons toujours à travailler sur le socle des négociations collectives au niveau de notre pays: la concertation sociale. En voyant un certain nombre de critiques, nous avons l'impression que nous allons la snober et passer à côté. Ce n'est pas le cas. Je vous demande donc de bien vouloir nous préciser dans quelle mesure cet accord sur la flexibilité s'articule avec le système de concertation sociale.

Et puis, concernant le volet de politique intérieure, moi qui suis, en commission de l'Intérieur avec ma collègue Catherine Delcourt, régulièrement en échange avec Bernard Quintin, nous nous réjouissons également des avancées en matière de sécurité, qu'il s'agisse de la fusion des zones de police, de la lutte contre les groupes extrémistes et radicaux et de leur interdiction, ainsi que des mesures prises en matière d'immigration. Parce que c'est ça aussi la marque de ce gouvernement, et c'est pour ça aussi que cet accord est bon: outre les mesures fiscales et de flexibilité liées à l'emploi, cet accord rencontre notre engagement dans les domaines de la sécurité et de l'immigration. Je me bats pour ça depuis dix ans. Ce gouvernement, via l'action de Bernard Quintin, va nous permettre dans ce pays, enfin, d'interdire les groupes radicaux extrémistes.

L'accord du 21 juillet contient une articulation entre la volonté d'être ferme pour protéger les Belges et nos valeurs, d'une part, et éviter que ces groupes extrémistes et radicaux essaient dans notre pays, tout en restant extrêmement attentifs au principe de l'État de droit, d'autre part. Un dispositif garantit la séparation des pouvoirs et les voies de recours existantes.

Un autre élément sur lequel on n'avait pas pu avancer dans le passé, c'est la lutte contre l'immigration illégale. Dans le cadre de cet accord, on se donne davantage de moyens de lutte, en prévoyant notamment la possibilité d'opérer des visites domiciliaires dans certaines conditions strictement encadrées et dans le respect des principes de l'État de droit cher aux libéraux. Ces visites domiciliaires sont une nécessité, on le voit aujourd'hui. Il faudra naturellement que tout soit organisé sous la couverture d'un juge, parce que nous sommes attentifs aux balances, aux équilibres nécessaires.

Ce sont les quelques éléments que je tenais à souligner pour rester dans le temps de parole imparti. Monsieur le président, j'espère obtenir réponse à ma première question: aurons-nous un rendez-vous hebdomadaire, car c'est tout de même utile? À chaque kern, à chaque accord, organiserons-nous une telle réunion? Nous y assisterons avec toujours autant d'enthousiasme et de plaisir à vous revoir, même après le 21 juillet.

De **voorzitter**: Mijnheer Ducarme, ik herhaal wat ik in het begin zei. Het verzoek werd ingediend, niet alleen door de PTB-PVDA-fractie, maar ook door de fracties van het Vlaams Belang, Ecolo-Groen en Open Vld. De teksten van de regering hebben we opgevraagd, maar het kabinet laat weten dat de teksten pas na de tweede lezing in de ministerraad ter beschikking zullen worden gesteld.

01.06 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le président, nous nous partagerons le temps de parole avec ma collègue Lydia Mutyebele Ngoi.

Monsieur le premier ministre, après l'accord de Pâques, voici celui d'été. Avec le budget qui s'annonce à l'automne et le probable accord de Noël, vous rejouez *Les Quatre Saisons*. Pour quelqu'un qui n'a pas aimé la Vivaldi, c'est assez curieux, vous l'admettez!

Cet accord de l'été, cet accord du 21 juillet, jour de fête nationale, qu'en est-il? À l'unité, vous avez préféré la rupture. À une main tendue, vous préférez la gifle au monde du travail. Cet accord est une drache de reculs sociaux qui trempe en premier les mêmes, et toujours les mêmes: les travailleurs, les pensionnés, les malades et les familles de la classe moyenne.

Monsieur le premier ministre, parlons emploi. Vous nous répétez que l'emploi est au cœur de la politique de votre gouvernement Arizona. Mais de quel emploi parle-t-on? Celui où on s'épuise, où on travaille de nuit, le dimanche, en soirée, sans reconnaissance, sans contrepartie? Celui où les cadences se multiplient et où les salaires stagnent? Celui où la vie de famille est reléguée au dixième plan, celui du contrat zéro heure, le contrat de la précarité, une importation *low cost* du modèle britannique, offrant zéro stabilité pour les travailleurs et les travailleuses qui pourront être appelés à la dernière minute, sans garantie d'heures, sans sécurité de revenu?

En réalité, avec votre gouvernement, vous créez une vie en pointillés, une vie sans filet. Dans les faits, en réduisant les primes de nuit dans la distribution entre minuit et 5 h, vous faites perdre des centaines d'euros à celles et ceux qui exercent déjà les métiers les plus flexibles et les plus pénibles, ceux qui préparent les commandes à l'aube, ceux qui livrent dans le pays alors que tout le monde dort, ceux qui déchargent des palettes dans le froid.

En prolongeant l'ouverture des commerces sept jours sur sept et jusqu'à 21 h au lieu de 20 h, vous prenez une mesure taillée pour les grandes enseignes et pénalisante pour les petits commerçants, comme l'indique le Syndicat Neutre pour Indépendants (SNI) lui-même. Vous compliquez encore le quotidien des caissières, déjà mises à rude épreuve, et des petits commerçants contraints de suivre le mouvement, au détriment de leur vie de famille.

En défiscalisant 240 heures par an, soit six semaines, vous défiscalisez en réalité un temps horaire plus important que le nombre de congés légaux offerts aux travailleurs et aux travailleuses de ce pays. Vous supprimez les prépensions, alors que des vagues de licenciements frappent, et vous réduisez les droits au préavis. Par exemple, désormais, celles et ceux qui ont travaillé plus de 17 ans – une vie dans

une entreprise – verront comme récompense à leur loyauté un préavis limité à un an et des indemnités rabotées, ou du temps réduit pour trouver un autre boulot.

Vous réduisez les pensions des fonctionnaires, comme si leur engagement n'avait plus de valeur, comme si une institutrice, ayant consacré 40 ans à l'éducation de nos enfants, devait finir sa carrière avec moins que ce qu'on lui avait promis. C'est une remise en cause fondamentale du contrat social.

Vous instaurez le fameux malus pension: à l'incitant, vous préférez la sanction! Cette sanction s'appliquera pour des milliers de travailleurs usés par des années de labeur. Vous allez l'accentuer en modifiant les critères et en tenant désormais compte de l'année de naissance. Vous amenez même cette sanction jusqu'au point de considérer que, désormais, pour avoir une pension complète, il faudra travailler jusqu'à l'âge de 67 ans. Pour résorber ce qu'ils auront perdu dans le cadre des critères, vous imposerez aux gens de travailler pour un bonus, probablement même jusqu'à 71 ans. Finalement, vous imposerez aux personnes, qui n'ont que la volonté d'avoir une pension décente, de travailler quatre ou cinq ans de plus que ce qui est prévu pour l'âge légal de la pension.

Que disent les ministres de votre gouvernement? Ils prétendent que personne ne perdra rien. Ils le disent et le répètent mais c'est faux, c'est méprisant et c'est intellectuellement insultant.

Monsieur le premier ministre, pouvez-vous me dire combien de travailleurs seront touchés? Combien de secteurs seront concernés, notamment par le travail de nuit? Et surtout, osez-vous encore aujourd'hui nous affirmer que personne ne perdra un seul euro?

Après l'emploi, passons maintenant à la santé. Vous prévoyez 907 millions d'économies rien qu'en 2026, alors que Les Engagés et Vooruit disaient haut et fort que "jamais, on ne touchera à la santé". À nouveau, ils se sont couchés, abandonnant leur grand combat sur le dos des personnes malades. Qui va payer? Les patients? Ils ne seront toujours pas protégés pour les suppléments excessifs demandés par les spécialistes. Ils paieront plus cher leurs médicaments. Avec quelles conséquences? Ils seront contraints de renoncer à certains soins ou de les reporter. Monsieur le premier ministre, vous imposez ceci comme des choix budgétaires, mais ce sont en réalité des injustices sociales.

Chers collègues, cet accord est aussi celui du renoncement des Engagés et du MR. Fini de parler des 500 euros en plus par mois, ça sera au mieux 10 euros nets en plus en 2026. Ces 10 euros seront largement absorbés par la modification du calcul de l'index, la diminution des pensions et l'augmentation du prix des médicaments. Seulement 10 euros, alors que vous demandez à des travailleurs de travailler la nuit sans sursalaire et que vous renoncez au refinancement massif des soins de santé.

Vous oubliez aussi la justice fiscale. Vous ne ferez pas contribuer les plus nantis mais uniquement les petits investisseurs, avec l'illusion d'un rendement de 500 millions d'euros – encore ce nombre de 500.

Vous enterrez la défense des valeurs partagées avec l'infamie des visites domiciliaires.

Finis la défense de Bruxelles et des francophones avec l'officialisation de la fusion des zones de police, sans refinancement, sans concertation, sans respect pour la spécificité bruxelloise. C'est en réalité une victoire pour les partis politiques flamands. Une fois de plus, le MR et Les Engagés valident, accompagnent et collaborent, alors même que certains de leurs bourgmestres y sont opposés. Alors, quand vous refusez de dire "Vive la Belgique", monsieur le premier ministre, vous fêtez tous ces renoncements du MR et des Engagés. Rien ne pourrait se faire sans eux. Cela signifie que tout se fait avec eux. Le tout dans un silence assourdissant où, lorsqu'ils s'expriment, ce n'est souvent que pour se réjouir de précariser 200 000 personnes ou le faire, au mieux, à titre personnel.

01.07 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le premier ministre, vous nous avez promis une réforme fiscale ambitieuse à 10 milliards d'euros. Une réforme juste qui rééquilibrerait la charge entre le travail et le capital. Nous en sommes loin. Ceux qui ont cru que le MR et les Engagés allaient améliorer le pouvoir d'achat se sont fait berner. Leur discours n'était que de la poudre aux yeux.

Vous annoncez une quotité exemptée à 15 300 euros. Mais combien cela représente-t-il concrètement par personne par an? On ne sait pas. On vous demande l'effet par décile de revenus et on n'a aucune réponse. Et surtout, à qui cela profite-t-il? Cette mesure trop générale ne cible pas les moyens et les

bas salaires. Ceux qui ont peine à boucler les fins de mois verront à peine la différence. À eux, vous promettez un bonus à l'emploi. Mais là encore, ni calendrier, ni chiffres, ni détails.

On demande aux travailleurs de faire confiance sans rien leur donner de concret. Alors, soyez clair, combien, pour qui, quand? Parce qu'en l'état, vos annonces relèvent plus du marketing politique que d'un vrai engagement pour le pouvoir d'achat. Quant aux 500 euros promis par le MR et les Engagés, je ris parce que c'est juste un slogan de campagne, un mensonge. Et là encore, votre accord d'été, c'est ce reniement. Ce gouvernement a fait un choix et le pouvoir d'achat des travailleurs n'est pas sa priorité.

Pourtant, d'autres choix étaient possibles, comme l'a dit le Bureau fédéral du Plan. Si vous proposiez une taxation des plus-values et un impôt sur la fortune, ils rapporteraient 10,5 milliards d'euros à eux seuls. La réforme fiscale que le MR avait refusée sous la Vivaldi, c'était 6 à 7 milliards. Aujourd'hui, ils se réjouissent d'une réforme fiscale de 4,4 milliards. Vous proposez juste une taxation qui est symbolique et probablement vidée de sa substance.

Et dans ce tableau, c'est encore les femmes qui payent le prix. En supprimant le quotient conjugal, vous touchez encore une fois celles qui gagnent moins, qui interrompent leur carrière pour s'occuper des enfants, des tâches ménagères. Et vous ne prévoyez aucune mesure d'accompagnement digne de ce nom. Décidément, il ne fait pas bon être femme à l'ère de l'Arizona! On pense aux femmes qui subissent des attaques frontales sur le travail de nuit car, oui, des femmes travaillent la nuit et celles-ci ont 30 % de chances supplémentaires de déclarer un cancer du sein. C'est ainsi qu'on valorise le travail: en supprimant les primes de celles qui risquent leur santé, pour ne rien dire de l'ensemble des mesures prises liées au travail et qui vont l'impacter directement.

S'il ne fait pas bon être pensionné, il ne fait pas bon non plus être malade ou, simplement, faire partie de la classe moyenne.

Par ailleurs, comment accepter ces dépenses militaires que vous faites exploser sans contrôle? Eh bien, monsieur le premier ministre, le pays mérite mieux, les citoyens méritent mieux!

Dernier point: vous revenez aux visites domiciliaires qui avaient été abandonnées par le gouvernement Michel à la suite de la mobilisation impressionnante des acteurs du monde judiciaire et de la société civile qui soulignaient l'inconstitutionnalité de la mesure, notamment en raison de la protection du domicile. Eh bien, je dois vous dire que cela ne changera rien: cette annonce provoquera la levée des mêmes boucliers, car votre projet est tout aussi illégal qu'inefficace. Même si, bien sûr, il faut exécuter les ordres de quitter le territoire, cela ne doit pas se faire au prix de la violation des droits humains.

Je voulais saluer la prise de position inédite du roi quant à Gaza. Comment est-il possible, après son discours, que vous n'ayez rien dit sur Gaza, la reconnaissance de la Palestine et les sanctions contre Israël. Avez-vous validé le discours du roi, monsieur le premier ministre?

Ce que vous appelez "rigueur", eh bien nous l'appelons "renoncement". Ce que vous appelez "réforme", nous l'appelons "régression". Ce que vous appelez "modernisation", eh bien, nous l'appelons "brutalité". Le Parti Socialiste ne laissera pas passer cette drache sociale. Nous combattons chaque article, chaque paragraphe, chaque coup porté aux droits sociaux, à la Chambre, dans les commissions et dans les rues s'il le faut, avec les citoyennes et les citoyens.

01.08 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, ces derniers jours – ainsi qu'on vous connaît –, vous avez à nouveau montré votre mépris, mépris vis-à-vis des travailleuses et des travailleurs de ce pays. Il s'agit de regarder les réactions à votre accord de l'été du côté de la FEB, du Voka où l'on devient presque lyrique, alors que du côté des représentants des travailleuses, on parle de quatre-vingts années de lutte sociale balayées du revers de la main en une nuit. Non, monsieur de Wever, ce n'est pas l'accord du siècle, c'est bel et bien la casse du siècle!

Vous méprisez aussi le Parlement car, oui, vous n'aviez pas prévu de venir vous expliquer. Il a fallu qu'on insiste et, finalement, nous avons cette discussion le jeudi alors que nous aurions pu l'avoir le lendemain, le mardi.

Le 21 juillet, nous avons bien sûr pu constater votre mépris pour tous les Belges. Mais je pense qu'en

donnant une conférence de presse à quatre heures du matin, vous avez aussi montré votre mépris vis-à-vis de la presse. D'ailleurs je me demande, monsieur De Wever,...

01.09 Bart De Wever, premier ministre: Ça c'est vrai!

01.10 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Ah oui, voilà. Vous n'avez même pas honte.

Je pense d'ailleurs, monsieur De Wever, que vous n'étiez pas bien réveillé parce que, à quatre heures du matin vous avez donné une interview et vous avez dit, je cite: "J'ai de la compassion pour ceux qui vont perdre des avantages, mais on fait la même chose pour les politiques!" Comment osez-vous dire ça! Vous qui gagnez onze mille euros par mois. Vous qui allez avoir une pension dorée, vous osez comparer votre situation à celle des travailleuses et des travailleurs de ce pays. Non, monsieur De Wever, perdre 200 euros en malus sur une pension de 1 700 euros ce n'est pas la même chose que de les perdre sur une pension de 8 000 euros par mois.

D'ailleurs, monsieur De Wever, est-ce vous qui allez travailler la nuit pendant 30 ans? Est-ce vous qui, à 67 ans, allez encore laver les patients? Est-ce vous qui vous lèverez à deux heures du matin pour aller conduire un train à 66 ans. Est-ce à vous que l'on va proposer un contrat zéro heure, vous obligeant à combiner deux ou trois emplois pour boucler la fin du mois? Non, monsieur le premier ministre! Je suis désolée, votre situation n'est en rien comparable à ce que vous imposez aux citoyens. Soit vous n'étiez pas bien réveillé ce matin à la conférence de presse, soit cela démontre à quel point vous vivez dans une bulle qu'il est temps de faire éclater. Nous le ferons avec les gens et nous vous amènerons à la réalité. Le 14 octobre en effet, nous serons tous dans la rue contre ce gouvernement.

Ma première question est d'ailleurs: suite à cette interview, pouvez-vous, par conséquent, préciser quelles économies ont été convenues sur la classe politique dans le cadre de cet accord estival?

Mijnheer de premier, als we de reacties op uw zomerakkoord bekijken, dan wordt u enerzijds door Voka en het VBO bejubeld voor uw maatregelen met betrekking tot de arbeidsmarkt. Anderzijds zeggen de organisaties die de werknemers in dit land vertegenwoordigen, samen goed voor meer dan drie miljoen leden, dat tachtig jaar sociale vooruitgang inzake arbeidstijd en pensioen in één nacht werd weggeveegd. Mijnheer De Wever, het is een feit dat de regering erin geslaagd is om de afgelopen maanden zowat iedereen te misnoegen. Zelfs de magistraten komen op straat. Alleen de 1 % is tevreden, want zij moeten de meerwaardebelasting niet betalen.

Wat hebben we gisteren vernomen? Er moet in de zorg 900 miljoen tot 1 miljard euro worden bespaard. Dames en heren van Vooruit en cd&v, ik dacht dat met uw beider partijen in de regering niet op de zorg zou worden bespaard. Ik dacht dat uw beider partijen daarvoor garant stonden. Nu komt u met besparingen. Er zal 1 miljard euro worden bespaard. Hoe durft u? Voor 11 F-35's en een fregat vindt u wel geld, maar de mensen moeten voor hun medicijnen wel meer betalen.

De misnoegdheid neemt toe, want stilaan begint iedereen te beseffen hoeveel men door de regering zal moeten betalen. De mensen komen dus op straat. Dit is vooralsnog het enige lichtpuntje: het protest begint te werken en resultaten te boeken. Wat we in het zomerakkoord ook konden vaststellen, is dat de modaliteiten van de pensioenmalus enigszins werden bijgesteld. Terwijl u oorspronkelijk werknemers met ziekteperiodes of periodes van technische werkloosheid in hun loopbaan of werknemers in zware beroepen keihard wilde treffen, is er nu toch een beetje verbetering en dat is een goede zaak.

Bert Engelaar van het ABVV heeft daarop ook gewezen. Ik citeer: "Wat zij sociale bijstellingen noemen, zijn zaken die wij als vakbonden al maanden geleden hebben aangekaart door luid op straat te roepen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de tijdelijke werkloosheid, die nu toch zal meetellen voor het pensioen." Als ik vandaag dus één boodschap voor de mensen heb, dan is het: blijf doorzetten. Het kille zomerakkoord zal botsen op een hete herfst. Ik roep dan ook iedereen op om de vakbonden te volgen en zich aan te sluiten bij de grote betoging op 14 oktober.

Inzake de pensioenmalus, mijnheer de eerste minister, blijft u herhalen dat u geen afbreuk doet aan bestaande rechten. Sorry, mijnheer de eerste minister, maar dat is liegen. De verpleegster die in 1975 geboren is en in 2038 op 63-jarige leeftijd vervroegd pensioen wil aanvragen, maar niet aan 35 loopbaan jaren en 7.000 gewerkte dagen komt, hoeveel zult u van haar pensioen afpakken omdat ze niet aan de voorwaarden voldoet? 16 % of 20 % pensioenmalus? Dat is niets anders dan raken aan

haar opgebouwde rechten. De pensioenmalus zal trouwens een op de twee vrouwen treffen en een op de vier zorgverstrekkers. U bent er daarnet niet op ingegaan, maar bevestigt u dat u eigenlijk deels terugkomt op het regeerakkoord? Periodes van technische werkloosheid zouden wel gelijkgesteld worden en dus niet meegeteld worden voor de pensioenmalus, maar voor periodes van een korte ziekte of een lange ziekte zou er nog een oplossing moeten komen. Kunt u zeggen of het nu op basis van het geboortjaar is of op basis van het tijdstip van de pensioenaanvraag dat de regels toegepast zullen worden?

In het regeerakkoord las ik dat werknemers met een carrière van 42 jaar op hun 60ste met pensioen zullen kunnen gaan. De voorwaarden zijn echter zo streng dat slechts 1 % van de vrouwen en 3 % van de mannen daarvoor in aanmerking komen. Nu worden periodes van technische werkloosheid meegeteld. Hebt u de impact daarvan al berekend? Over hoeveel mensen extra gaat het?

De fiscale hervorming is toch echt een mager beestje geworden. De nieuwe regels zouden sneller ingaan. Blijkbaar is dat niet echt zo. Ik heb gisteren in de krant gelezen dat het zou gaan over 9 euro extra per maand in 2026, 13 euro in 2027, 19 euro in 2028 en – houd u vast – 91,46 euro nettoverhoging per maand in 2029. Meent u dat echt, mijnheer de eerste minister? Is dat werkelijk de in het vooruitzicht gestelde koopkrachtverhoging voor wie hard werkt? Hoeveel zal een winkelkar in 2029 kosten? Met 90 euro per maand zullen de mensen niet ver komen, zeker niet als daar ook nog de koolstofaks bij komt.

Mijnheer de premier, hoe zit het met de loonnormwet? Werd daarover gesproken tijdens het zomerakkoord en is er ook een akkoord bereikt dat de loonmarge voor de komende twee jaar op 0 % wordt vastgelegd? Is dat koninklijk besluit al ondertekend of nog niet?

Kunt u ook bevestigen dat het optrekken van de belastingvrije som tot 15.300 euro 10 miljard euro zal kosten? Dat is 7 miljard meer dan wat enkele maanden geleden was aangekondigd. Waar zult u die 7 miljard euro vandaan halen?

Bevestigt u tot slot de aankoop van 11 F-35's? Welke kosten brengt dat precies mee voor de belastingbetaler?

01.11 Jean-François Gatelier (Les Engagés): Monsieur le président, je vais partager mon temps de parole avec mon estimé collègue M. Nuino.

Monsieur le premier ministre, chers collègues, permettez-moi tout d'abord de saluer la solidité de l'accord de l'été conclu par ce gouvernement. Oui, cet accord est exigeant et audacieux, mais il est aussi profondément équilibré, et refuse toute caricature. Le gouvernement a réussi en cinq mois ce que la Vivaldi n'a pas réussi en cinq ans.

Cet accord est-il de gauche ou de droite? La droite flamande le juge trop social et la gauche francophone trop libéral. En réalité, cet accord est clairement ancré au centre. Il responsabilise tout en protégeant suffisamment pour irriter le patronat, trop pour que la gauche et l'extrême gauche aient l'honnêteté de le reconnaître. Quand la gauche crie à la trahison et la droite à la dérive, c'est que le centre fait son travail. Quand chacun reproche à l'accord d'avoir trop cédé au camp d'en face, c'est souvent qu'il a trouvé le juste équilibre entre cohérence et responsabilité.

Alors oui, il y a des réformes, des vraies. Des mesures qui bousculent parfois, mais qui répondent enfin aux défis que d'autres ont laissé s'accumuler. Nous, Les Engagés, nous croyons qu'il faut plus que des slogans. Il faut agir, il faut construire. La réforme du chômage vise une chose: rétablir le rôle assurantiel, activer sans stigmatiser. Les Engagés l'avaient promis; pas de sanctions aveugles, mais des droits renforcés. Certains nous accusaient de transférer la charge aux communes. Mensonge. Nous l'avions promis, et nous l'avons fait. Les Engagés ont obtenu une compensation massive: 300 millions d'euros dès 2026. Pas un euro ne sera retiré aux plus fragiles. Ce n'est pas un désengagement, c'est un contrat de confiance avec les CPAS. C'est une réforme d'équilibre, de responsabilité et de justice sociale. Nous assumons un tournant: 360 heures supplémentaires volontaires pour les secteurs, 450 pour l'horeca, dont 240 nettes d'impôt, parce que le travail mérite d'être récompensé.

Nous modernisons également le marché de l'emploi en le rendant plus flexible, notamment en matière de travail de nuit, d'horaires de travail ou encore de jours de fermeture, tout en restant attentifs au rôle

de la concertation sociale chère aux Engagés.

Enfin, oui, ce gouvernement a entamé une réforme profonde des pensions exigée par l'Union européenne, parce qu'il fallait le faire, parce que nous avons pris nos responsabilités là où d'autres ont tergiversé. Plus d'équité, notamment par une pension minimum protégée, la reconnaissance des périodes de maladie de longue durée ou encore le bonus-malus modulé pour encourager la prolongation du travail, mais toujours avec des clauses de rendez-vous pour tenir compte des cas particuliers, notamment concernant les magistrats, les professeurs d'université ou encore les travailleurs des arts.

Sur le volet Santé, Les Engagés ont également fait la différence. La réforme de notre système de soins de santé est une nécessité. Le vieillissement de la population, la hausse des maladies chroniques, la pression sur les finances publiques imposent des choix clairs, mais pas à n'importe quel prix.

Les annonces contenues dans l'avant-projet du ministre de la Santé avaient suscité une inquiétude légitime chez les prestataires de soins, en particulier chez les médecins, qui se sont mobilisés massivement. Je tiens à saluer les efforts du gouvernement qui a su, à travers les accords de l'été, désamorcer cette crise et envoyer un signal d'apaisement et de concertation. Pour Les Engagés, je me réjouis que trois éléments fondamentaux aient été intégrés dans ces accords.

Oui, le plafonnement des suppléments d'honoraires est désormais acté, mais pas dans la précipitation, ni sur le coin de la table. Premier acquis: les taux ne seront pas imposés d'en haut, mais construits avec le terrain. Ce sont les commissions sectorielles qui définiront les plafonds avec souplesse et différenciation. Nous faisons confiance aux soignants, pas aux postures. Deuxième acquis: l'articulation des réformes est garantie. Il ne s'agit pas de plafonner dans le vide. Le gouvernement a reconnu que la réforme du conventionnement, de la nomenclature et du financement hospitalier doivent avancer ensemble. Troisième acquis: la *pax hospitalia*. L'entrée en vigueur est fixée à 2028, avec un refinancement hospitalier réformé et renforcé.

Pas de choc budgétaire, pas de casse sociale. Là où certains criaient à la trahison ou appelaient à la rupture, nous avons privilégié la réforme maîtrisée au populisme sanitaire. À cet égard, je souhaiterais obtenir quelques clarifications.

Monsieur le premier ministre, vous avez rappelé l'importance de la concertation du secteur, ce qui est un signal très positif. Vu l'échéance fixée à juillet 2027 pour la formulation des plafonds de suppléments d'honoraires, pouvez-vous préciser quand les commissions d'accords médico-mutualistes et les groupes de travail associant les hôpitaux entameront leurs travaux? Peut-on s'attendre à un calendrier clair et opérationnel dès la rentrée?

Tous les acteurs du système de soins doivent contribuer à l'effort collectif, mais le plafonnement des suppléments d'honoraires imposés aux médecins profitera indirectement aux compagnies d'assurance qui continuent à percevoir des primes élevées des patients. Monsieur le premier ministre, des initiatives sont-elles envisagées pour que ces assurances hospitalisation contribuent financièrement en prenant leur juste part dans la réforme à venir?

En ce qui concerne les pensions, quel calendrier prévoyez-vous pour les échanges techniques et syndicaux sur les effets cumulatifs, en particulier pour les magistrats, les professeurs et les artistes avant la seconde lecture?

Notre formation est soucieuse d'un système de santé juste, accessible et durable. Nous continuerons de soutenir toutes les mesures concrètes qui s'inscrivent dans un projet de société équilibrée, respectueuse des patients et des professionnels de santé.

Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses et vive la Belgique!

01.12 **Ismaël Nuino** (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, je tiens à vous remercier d'être venu après la fin de la session parlementaire. Il est toujours utile que le gouvernement puisse venir expliquer ses accords au Parlement.

Il est intéressant de prendre un petit peu de recul sur cet accord. Il est vrai qu'en suivant l'actualité

politique et en ayant le nez dans le guidon, nous avons toujours tendance à nous demander quel sera le prochain accord, quelle sera la prochaine mesure décidée, et d'attendre quelle sera la prochaine critique de l'opposition.

Il est utile de rappeler les raisons pour lesquelles nous nous sommes engagés, pour lesquelles nous avons fait campagne, pour lesquelles nous avons été élus, et pour lesquelles ce gouvernement s'appuie sur une majorité dans ce Parlement.

L'une des valeurs qui me semble fondamentale est celle du travail. Effectivement, nous entendons en permanence des mauvaises nouvelles, notamment des tensions géopolitiques et des usines ou magasins qui ferment. Face à cela, nous pourrions être pessimistes et nous demander comment nous allons y arriver.

Ce gouvernement s'appuie sur une valeur: celle du travail. Il considère que c'est grâce au travail de chacun, de chacun des Belges, de toute la Belgique, que nous réussirons à faire face à toutes les difficultés auxquelles nous serons confrontés dans les prochaines années.

En parlant de travail, nous ne parlons pas de travail qui punit, comme nous l'entendons trop souvent. Une mère de famille qui se lève à 6 heures pour conduire ses enfants à l'école et aller ensuite travailler ne peut pas entendre que le travail est une punition. Elle ne peut pas entendre qu'on critique le fait que nous voulions améliorer le travail et que nous voulions le rendre plus attractif. Aujourd'hui, cette mère de famille a envie de dire qu'elle veut toucher plus d'argent et être récompensée parce qu'elle contribue.

C'est une valeur qui est importante pour Les Engagés: chacun doit contribuer à une société qui nous rend tellement. Nous voulons qu'elle continue à nous rendre, et elle continuera à le faire.

J'en arrive maintenant à un point très concret de cet accord. Après seulement six mois, avec des enjeux majeurs, nous avons réussi à dessiner l'ébauche de cette première réforme fiscale. Il y aura d'abord une augmentation de la quotité exemptée d'impôts, qui passe d'un peu plus de 10 000 euros à un peu plus de 15 000 euros et ensuite une augmentation des avantages fiscaux pour les familles qui ont des enfants. Encore une fois, on encourage le travail en diminuant la fiscalité. Tous ces avantages – soyons très concrets parce qu'on parle de chiffres depuis tout à l'heure –, pour un couple avec deux enfants, ça fait 337 euros par mois en plus, après seulement six mois de gouvernement.

Alors oui, les résultats sont déjà là mais laissez-nous encore un petit peu de temps parce que je peux vous dire que les défis que vous nous avez laissés, ils sont excessivement importants.

S'agissant de la Justice, monsieur le premier ministre, je souhaite saluer la volonté de concertation qui a été rappelée par mon collègue. Je pense qu'il est vraiment important qu'on puisse mener l'ensemble des réformes, notamment celles des pensions, en concertation avec les acteurs et j'aimerais savoir si vous pouviez donner quelques éléments concrets sur la concertation telle que vous la prévoyez.

En ce qui concerne la sécurité, qui est une de nos priorités, la fusion des zones de police a été annoncée avec 50 millions d'euros mais il subsiste des questions sur cette réforme. Pouvez-vous essayer d'être un petit peu plus clair sur le timing et sur la destination de l'argent prévu? Comment obtiendrons-nous les garanties nécessaires pour le fonctionnement concret de Bruxelles? Comment fera-t-on pour que les enjeux qui, aujourd'hui, ne peuvent pas être rencontrés par la police locale – et qui ne pourront jamais l'être – puissent l'être par la police fédérale?

Enfin, au lendemain d'un arrêt important dont on a très peu entendu parler, je tiens quand même à souligner et à saluer le fait que le gouvernement fédéral s'est entendu sur le Plan national Énergie-Climat (PNEC). C'était particulièrement important pour nous, à l'initiative évidemment de notre ministre Jean-Luc Crucke. C'est un des enjeux et une des grandes difficultés auxquels nous devons faire face dans les prochaines années. Le gouvernement Arizona ne l'oublie pas. Il était temps d'avoir cet accord et nous saluons le fait qu'on ait pu l'obtenir.

01.13 Oskar Seuntjens (Vooruit): Als wij onze sterke sociale welvaartstaat willen beschermen en doorgeven aan toekomstige generaties, dan heeft ons land nood aan een regering die durft te hervormen en tegelijkertijd te investeren. Daarover zijn we het eens. Waarover we het ook eens zijn, is dat te veel generaties politici moeilijke keuzes te lang voor zich hebben uitgeschoven, omdat ze nooit

hebben durven te doen wat eigenlijk nodig was. Dat heeft ervoor gezorgd dat we vandaag voor een fundamentele keuze staan: ofwel doen we niets en zorgen we ervoor dat mensen van toekomstige generaties, van mijn generatie, later geen deftig pensioen meer zullen hebben, geen uitkering als ze ziek worden of hulp nodig hebben, ofwel voert de regering fundamentele hervormingen door.

Het zomerakkoord toont aan dat de regering de moedige keuze heeft gemaakt om haar verantwoordelijkheid te nemen en ons land opnieuw gezond te maken. Daarvoor nemen we een aantal belangrijke maatregelen. Ik som er enkele op.

De belangrijkste maatregel is misschien wel dat we onze pensioenen opnieuw betaalbaar willen maken voor de toekomst. Dat is allesbehalve makkelijk. Daarom hebben we twee belangrijke principes gehanteerd. Enerzijds is het voor Vooruit fundamenteel dat de maatregel rechtvaardig is en dat we beter harmoniseren. We vragen ook een inspanning van de hoogste pensioenen, de parlementaire pensioenen, en dat is maar logisch. Het werd bovendien hoog tijd. Daarnaast beschermen we mensen die het nodig hebben. Een van de belangrijkste maatregelen daarbij is wellicht de 60-42-regel. Die zorgt ervoor dat mensen die vroeg beginnen te werken, bijvoorbeeld op 18 jaar, die vaak een technische opleiding hebben gevolgd en die de moeilijke keuze maken om een technisch beroep uit te oefenen, zoals in de bouw, waar het vaak zware beroepen betreft, na 42 jaar arbeid al op hun zestigste met pensioen kunnen gaan. Belangrijk in het zomerakkoord is dat we overeengekomen zijn dat ook periodes van tijdelijke werkloosheid worden meegeteld in die berekening. Dat is logisch, want zware beroepen, denk opnieuw aan de bouw, brengen vaak periodes van tijdelijke werkloosheid met zich mee. Denk ook aan de coronaperiode, waarin veel mensen tijdelijk hun job zijn kwijtgeraakt. Dat is dus bijzonder belangrijk.

Wat we daarnaast doen, is het beschermen en versterken van de minimumpensioenen. Die hebben we stevig verhoogd onder de vivaldiregering. Daardoor is de armoede in ons land sterk gedaald. Dat is een bijzonder belangrijke maatregel. Daarom hebben we nu ook beslist dat de beperking van het aantal gelijkgestelde periodes niet wordt meegerekend om in aanmerking te komen voor het minimumpensioen. Ook dat is uiteraard superbelangrijk.

Daarnaast moeten we wie ziek is beschermen. Iedereen voelt immers aan dat ziek worden geen keuze is. Het overkomt mensen en dan moet men worden beschermd. Daarom hebben we ervoor gezorgd dat voor het minimumpensioen gelijkgestelde periodes van ziekte worden meegenomen. Daarnaast wordt langdurige ziekte ook meegeteld als gelijkgestelde periode voor de berekening van de pensioenmalus. Wat de ziektepensioenen betreft, hebben we de cumulatiegrens ook verhoogd, zodat we mensen meer stimuleren om te werken.

Een tweede uitdaging die samenhangt met de vergrijzing, is dat we ervoor moeten zorgen dat onze gezondheidszorg betaalbaar blijft, zeker als mensen ouder worden. Dat feit kan niemand ontkennen. Het is bijzonder belangrijk. Ik hoorde daarnet van de PVDA dat er niet wordt geïnvesteerd, maar bespaard in de gezondheidszorg. Ik kan echter alleen vaststellen dat er tegen het einde van deze legislatuur 4 miljard euro extra zal worden uitgetrokken voor de gezondheidszorg. Wat mij betreft, is dat een duidelijke investering. Misschien is het voor de PVDA niet genoeg, maar ik denk dat veel mensen in de zorgsector heel tevreden zullen zijn dat er 4 miljard euro extra naar de gezondheidszorg gaat.

Daarnaast zullen we er in overleg voor zorgen dat de ereloonsupplementen eerlijker worden gemaakt. Het is belangrijk dat die eerlijker worden, zodat er geen te grote verschillen zijn tussen ziekenhuizen en zodat patiënten weten waar ze aan toe zijn. Bovendien zullen we ook fraude aanpakken, zoals dat overal moet gebeuren. Fraude kunnen we namelijk op geen enkele manier tolereren. Daarom pakken we die ook aan binnen de gezondheidszorg.

We moeten echter niet alleen de pensioenen redden, mijnheer de premier, maar de volledige sociale zekerheid. De beste manier om dat te doen is ervoor zorgen dat iedereen een eerlijke bijdrage levert. Dat lukt door mensen aan de slag te krijgen, niet omdat werken iets vies zou zijn, maar omdat we geloven dat werken en een job hebben goed is voor iedereen. Dat is goed voor de samenleving als geheel, want mensen dragen bij, maar ook voor mensen zelf, zodat ze niet sociaal geïsoleerd raken en het gevoel hebben dat ze bijdragen. Daarom nemen we een reeks belangrijke maatregelen om werken te stimuleren.

De maatregel waarover misschien het meest is gezegd, is de beperking van de werkloosheid in de tijd.

Dat is voor ons geen doel op zich, maar wel een middel om het doel te bereiken, namelijk zoveel mogelijk mensen aan de slag helpen. Dan moeten we er uiteraard wel voor zorgen dat mensen die het moeilijker hebben extra begeleid worden. Dat doen we onder meer door extra middelen te investeren in de sociale economie. Die sector richt zich op mensen die het vaak het moeilijkst hebben om hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden. Hen willen we extra stimuleren. Daarnaast zullen we de OCMW's beter ondersteunen dan oorspronkelijk gepland was. In totaal zal er meer dan 1 miljard euro naar de OCMW's gaan. Ook dat is een bijzonder belangrijke maatregel.

We hebben ook oog voor mensen die het sowieso moeilijker hebben op de arbeidsmarkt, denk maar aan 55-plussers of mensen die een zorgopleiding volgen. Nogmaals, de zorg is ongelooflijk belangrijk. Er komt ook een uitzondering voor de kunstwerkers.

We zullen de arbeidsmarkt voor een deel flexibiliseren. Voor Vooruit is dat geen taboe, zolang we altijd aan drie concrete voorwaarden vasthouden. Ten eerste, het moet altijd een keuze van de werknemer zelf zijn. Ten tweede, het sociaal overleg is van ongelooflijk belang. Ten derde, de koopkracht moet behouden blijven. Mensen die vandaag nachtshifts draaien, zullen zo geen euro verliezen. Integendeel, ze zullen erop vooruitgaan dankzij de fiscale hervorming die deze regering plant.

Dat brengt mij bij het derde deel. Deze regering gaat doen wat ze beloofd heeft, ze zal ervoor zorgen dat werken meer loont. Dat is een groot campagnedebat geweest. We gaan dat op verschillende manieren realiseren. Waar ik het eerst aan denk, is de verhoging van de maaltijdcheques. Die zullen met twee euro stijgen. In het regeerakkoord is opgenomen dat ze later in de legislatuur nog eens met twee euro zullen worden verhoogd. Dat is geld dat rechtstreeks naar de werknemers gaat. Dat kunnen we dus alleen maar aanmoedigen.

Daarnaast is er ook een groot debat gevoerd over de manier waarop we het fiscale systeem eerlijker kunnen maken. Voor Vooruit was het bijzonder belangrijk dat werken meer loont en dat we van mensen die van geld nog meer geld maken ook een eerlijke inspanning vragen. Er is een akkoord gevonden over de meerwaardebelasting op aandelen. Dat is zeer goed. Het gevolg daarvan is misschien nog belangrijker, we kunnen ervoor zorgen dat mensen die werken aan het einde van de maand netto meer overhouden.

Mevrouw Merckx van de PVDA zei zonet dat 90 euro niet zoveel is. Op jaarbasis is dat echter 1.000 euro. Ik denk dat veel werknemers heel blij zullen zijn als ze op het einde van het jaar 1.000 euro meer verdienen. Zij vindt het niet genoeg. Voor de communisten zal het nooit genoeg zijn, maar het is wel 1.000 euro extra voor de mensen in bijzonder moeilijke tijden. Ik denk dat deze regering daar trots op mag zijn.

Misschien mogen we nog trotser zijn op wat we voor alleenstaanden doen. Dat is een groep die te vaak wordt vergeten. Door de hervormingen van deze regering zal een alleenstaande moeder met twee kinderen die voor een minimumloon aan de kassa werkt meer dan 150 euro per maand extra ontvangen. Mijnheer de premier, ik denk dat u daar zeer fier op mag zijn.

Tot slot denk ik dat deze regering alweer bewezen heeft dat ze durft te hervormen. We zijn nog maar een half jaar bezig en er zijn al een aantal belangrijke akkoorden gesloten, over de fiscale hervorming, over de meerwaarde op aandelen, over de hervorming van de pensioenen en over het betaalbaar houden van de gezondheidszorg. Dat toont aan dat deze regering durft te doen wat nodig is. U kunt erop rekenen dat Vooruit altijd haar verantwoordelijkheid zal nemen om ons land weer gezond te maken en om toekomstige generaties te beschermen. Dat is immers wat de mensen van ons verwachten.

01.14 Koen Van den Heuvel (cd&v): Beste collega's, mijnheer de premier, deze regering draagt de grote verantwoordelijkheid om de begroting op orde te stellen en het economisch weefsel te versterken, om zo meer ademruimte voor ondernemers en gezinnen te creëren. We zijn dan ook tevreden dat het zomerakkoord uitvoering geeft aan het regeerakkoord. Deze regering brengt de rekeningen op orde, zonder daarmee de samenleving uit evenwicht te brengen.

Uiteraard horen we bij de oppositie andere geluiden, maar ik neem er even een krantenkop bij. Daarin stond duidelijk dat men voor of tegen de maatregelen kan zijn, maar dat het een stevig zomerakkoord is. Collega's, dit is een stevig zomerakkoord. We nemen onze verantwoordelijkheid om de toekomstige generaties te beschermen en de sociale zekerheid te versterken. Mensen zullen langer moeten werken

en de werkzaamheidsgraad moet stijgen. De werkloosheidsuitkeringen zullen daarom sneller dalen en minder mensen zullen kunnen genieten van gunstregimes om vervroegd met pensioen te gaan.

We houden echter ook rekening met iedereen die zijn hele leven hard heeft gewerkt. Wie op zijn achttiende begon te werken, kan op zijn zestigste met pensioen, op voorwaarde dat men voldoende dagen heeft gewerkt. Periodes van zorgverlof en tijdelijke werkloosheid tellen volledig mee als gewerkte dagen, zoals cd&v heeft gevraagd. Is dat hardvochtig of kil, zoals ik hier hoor aanklagen? Het is in ieder geval noodzakelijk om sociaal te blijven op een duurzame manier en op de lange termijn.

Ik wil toch toch even een aantal cijfers erbij halen. Zopas verweet men de regering een kaalslag in de gezondheidszorg, waar 900 miljoen euro weggesneden wordt. Welnu, mevrouw Merckx, weet u met hoeveel het budget van de gezondheidszorg zal stijgen in deze legislatuur? Het stijgt van ongeveer 40 miljard naar bijna 50 miljard.

Ondanks de pensioenhervormingen zal het pensioenbudget stijgen van 70 miljard naar 85 miljard in 2030. Wij hervormen nu om de pensioenen financieel houdbaar te houden op de lange termijn. Het is geen kaalslag, maar een noodzakelijke ingreep om onze prachtige sociale zekerheid op termijn in stand te houden. Hervormen is dan ook nodig.

Hervormen, dat was ook onze boodschap tijdens de begrotingsbesprekingen, enkele weken geleden. De trein is nu vertrokken. Ik hoop dat we snel, ook in het Parlement na het reces, werk zullen kunnen maken van de hervormingen, zodat er geen zand in de motor komt en de trein op tijd kan aankomen.

Sommige collega's oordelen dat de begroting, ondanks al die maatregelen, niet op orde is. Hier wordt de grootste ommekeer van de eeuw voorgesteld, maar laat ik even teruggaan in de tijd. In de jaren 90 hadden we het Globaal Plan, onder eerste minister Dehaene, en in de jaren 80 hadden we de hervormingsregering Martens V, met gouverneur Verplaetse. Toen stond het land er eigenlijk slechter voor. We kregen een devaluatie, monetaire onzekerheid en een budgettair tekort met dubbele cijfers. Toen was de uitdaging ook heel groot. Ook toen – uiteindelijk blijft alles hetzelfde – staken sommigen de kop in het zand en verklaarden dat het begrotingstekort er vanzelf was gekomen en ook vanzelf zou verdwijnen. Mijnheer de eerste minister, *nihil sub sole novum*. Het zijn dezelfde krachten, vooral uit het zuiden van het land, die die stelling als leidraad nemen, maar dat doen wij niet.

Ten tijde van de regering-Martens leerde de heer Verplaetse mij – ik heb namelijk zelf jarenlang bij de Nationale Bank gewerkt – dat we eerst de macro-economische fundamentals op orde moeten brengen, vooraleer we op duurzame wijze de begroting kunnen aanpakken. Dat gebeurt vandaag opnieuw. We moeten het paard niet achter de wagen spannen. Eerst moeten we onze economische concurrentiekracht versterken. We moeten beginnen met een degelijke fiscale hervorming om mensen te stimuleren om te werken en zo onze werkzaamheidsgraad te verhogen. Onze arbeidsmarkt moet worden geflexibiliseerd om onze concurrentiekracht te behouden en een stevige economische groei mogelijk te maken. Zodra dat op orde is, pakken we ook het begrotingstekort aan, met de juiste instrumenten, op een sociale manier, en met de nodige daadkracht. Dat is precies wat de huidige regering doet. Zij levert inspanningen om de economische fundamentals te versterken, zodat ook de begroting op termijn in evenwicht kan komen.

Voor de noodzakelijke fiscale hervorming zijn er voor ons twee prioriteiten. Werken moet lonen en er moet een eerlijke gezinsfiscaliteit zijn. We zijn dan ook tevreden dat minister Van Peteghem dat al in de vorige legislatuur op de agenda had geplaatst. Het is positief dat de regering hier nu verder werk van maakt. De eerste stappen worden al in 2026 gezet. Daarbij wordt de verhoging van de belastingvrije som als leidraad genomen. De fiscale hervorming, collega's, betekent geen extraatjes voor een beperkte groep mensen met hoge lonen. Integendeel, het gaat om een algemene lastenverlaging voor iedereen die werkt, ook voor mensen met een laag inkomen en voor alleenstaanden. We zijn ook tevreden dat de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid van alleenstaanden wordt vereenvoudigd. Ook zij tellen voor ons volwaardig mee.

Daarnaast zijn we tevreden dat er een robuuste meerwaardebelasting komt met de nodige uitzonderingen. Zo bedraagt de vrijstelling voor koppels 20.000 euro en kan die onder bepaalde voorwaarden oplopen tot 30.000 euro. We zijn ook verheugd dat aanvullende pensioenen en pensioensparen volledig worden vrijgesteld.

Voorts worden de pensioenmaatregelen niet blind genomen, maar met een duidelijke visie. Wie zijn hele leven heeft gewerkt, moet voor cd&v kunnen blijven rekenen op een goed pensioen, niet alleen vandaag, maar ook morgen en over 50 jaar. De hervorming gebeurt geleidelijk, met respect voor de verworven rechten van wie dicht bij zijn pensioen staat, met de nodige overgangperiodes. Dat is noodzakelijk. De Studiecommissie voor de Vergrijzing heeft bovendien duidelijk gesteld dat de hervorming op termijn zal lonen. De budgettaire kosten van de vergrijzing zullen worden gehalveerd, om nog maar te zwijgen van de ingrepen in onze arbeidsmarkt die onze concurrentiekracht zullen versterken, waardoor ons land zijn mannetje kan blijven staan.

Tot besluit, het zomerakkoord is een stevig akkoord. Het is een belangrijke stap om de begroting op orde te brengen door onze arbeidsmarkt, de pensioenen en de fiscaliteit te hervormen. Tegelijk creëert het ademruimte voor de economie, voor onze ondernemers en vooral ook voor onze gezinnen. Dat is nodig, want het zijn de basisingrediënten voor een sterke welvaartsstaat, die we willen behouden. We willen een welvaartsstaat die investeert in mensen, in gezinnen en ook in onze ondernemingen. Precies daarom moeten wij als politici vandaag onze verantwoordelijkheid opnemen, voor een sterke welvaartsstaat en sociale zekerheid voor de volgende generaties. Dat is waar cd&v voor zal blijven staan vandaag en in de toekomst. Ik kan u, premier, alleen maar aanmoedigen om door te werken en koers te houden.

01.15 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, u sprak over een historisch, nooit gezien akkoord. U werd uiteraard, hoe kan het ook anders, door uw eigen fractie en de fractieleider bejubeld. U kreeg zelfs een cadeau, namelijk een kompas. Terecht, want u weet toch wanneer u een kompas nodig hebt, mijnheer de premier? Als u het noorden kwijt bent, dan hebt u een kompas nodig. Een beter cadeau kon u dus niet gekregen hebben van uw eigen fractie.

Wat nooit gezien is in de politieke geschiedenis van ons land, is hoe een regering arbeidsrechten en sociale bescherming, die gedurende 80 jaar zijn opgebouwd via sociale strijd en overleg tussen werkgevers en werknemers, met één pennentrek en enkele nachten onderhandelen ondermijnt en terugsdraait.

Ik geef enkele voorbeelden, want men gaat daar soms nogal licht overheen. Op de afschaffing van het verbod op nachtarbeid bestonden al uitzonderingen, maar het principe van het verbod is belangrijk. Niet in elke sector is het noodzakelijk om nachtarbeid toe te laten. Dat verbod is er ook niet zomaar gekomen. Nachtarbeid is namelijk niet gezond. Dat zou u na al die nachtelijke onderhandelingen moeten weten. Nachtarbeid is schadelijk. Daarover bestaat wetenschappelijke consensus, maar de regering legt dat naast zich neer. Men gelooft het niet, men minimaliseert het, men negeert het zelfs.

Een partijvoorzitter deed zelfs heel laatdunkend over dat verbod op nachtarbeid. Hij lachte dat weg, live in het journaal. De heer Mahdi is hier niet, maar het is gênant. Hij zou beter zwijgen dan dergelijke onzin op televisie uit te kramen.

In een advies van de Gezondheidsraad in 2017 is nogmaals gewezen op de risico's, verbonden aan langdurig nachtwerk. Het leidt tot een verhoogd risico op chronische vermoeidheid, slaapproblemen, diabetes, hart- en vaatziekten, maar het verbod op nachtarbeid gaat op de schop, samen met de wetenschappelijke inzichten.

Een ander voorbeeld, de minimale arbeidsduur gaat ook op de schop. Die bedroeg nu een derde van een voltijdse tewerkstelling. Weg ermee, zegt de regering. Leve de flexibiliteit. Een arbeidscontract van enkele uren per week, dat moet mogelijk zijn. Probeer het werk dan nog maar eens op het gezin af te stemmen. Hoe rijmt men zo'n maatregel met de ambitie, hier vaak herhaald, ook door u, mijnheer de premier, dat werken altijd 500 euro meer moet opbrengen dan werkloos zijn? Hoe kan men met zo'n klein contract een inkomen garanderen dat werken aantrekkelijker maakt dan niet werken? Probeer maar volledige tewerkstelling na te streven als arbeidsovereenkomsten van slechts enkele uren per week mogelijk zijn, wellicht met onvoorspelbare uurroosters en op onmenselijke tijdstippen. Denk opnieuw aan nachtarbeid, die in bepaalde jobs en sectoren een andere betekenis krijgt. In de sector van de e-commerce en de logistiek geldt nachtarbeid bijvoorbeeld enkel tussen middernacht en vijf uur. Er wordt hier een belangrijk precedent geschapen, een hellend vlak. Hoelang zal het nog duren voordat ook andere sectoren zullen volgen?

Het toverwoord is flexibilisering. Het is al enkele keren herhaald door collega's van de meerderheid.

Alles moet flexibeler worden en dus moet men ook gemakkelijker vrijwillige overuren kunnen presteren, tot 360 uur, waarvan 240 belastingvrij. In de horeca kan het zelfs tot 450 uur, waarvan 360 belastingvrij. Dat is alweer een aanslag op de inkomsten van de overheid, na andere koterijen zoals de uitbreiding van de flexi-jobs.

Hoe vrijwillig zal dat dan wel zijn? Men beweert immers dat het vrijwillig is. Collega's, wanneer uw baas vraagt om overuren te presteren, kunt u dat dan weigeren? Misschien lukt dat één keer, omdat er specifieke privéredenen zijn, maar niet keer op keer. Dit zal dus een impact hebben op de werknemers, ook op de levenskwaliteit en de combinatie werk-privé. Hoe vrijwillig is dit allemaal nog?

Dit zomerakkoord is een akkoord voor de werkgevers. Het is geen toeval dat werkgeversorganisaties zoals VBO en Voka dolenthousiast zijn. Uw regering voert het Voka-programma uit, mijnheer de premier. Het is het programma van uw baas. U hebt het zelf gezegd en u hebt gelijk, Voka is uw baas. Voka applaudisseert vandaag luid voor u. Dat wisten we. Dat Vooruit en cd&v, die nochtans arbeidsrechten en sociale bescherming belangrijk vinden, u daarin volgen, is ongezien.

Ik vond het opmerkelijk dat de heer Ronse zelfs durfde te verwijzen naar Daens. Mijnheer Ronse, Daens draait zich om in zijn graf als hij dit zou zien. Edward Anseele zou dat ook doen, collega's van Vooruit.

Vorige week werd ook beslist dat winkels zeven dagen op zeven open mogen blijven tot 21.00 uur. Dat is helemaal niet in het belang van de kleine zelfstandige winkeliers, maar wel in het belang van de grote spelers en van het grote geloof in flexibiliteit. Dit is ultraliberaal, rechts en asociaal beleid, dat is duidelijk.

Nog een illustratie daarvan is de uitbreiding van het regime van de auteursrechten naar de IT-sector, wat een manier is om de belastingen op loon te omzeilen. De regering-De Croo had die mogelijkheid nochtans geschrappt, maar daar komt men nu op terug. Dat is een platte toegeving aan de lobby van die sector en aan de heer Bouchez, die in de vorige regering heeft geprobeerd dat verbod tegen te houden. Zo wordt opnieuw een fiscaal regime uitgebreid naar een groep waarvoor dat niet bedoeld was. Zo creëert men fiscale koterij na koterij, wat u nochtans altijd beweert te willen bestrijden. Hoe al die belastingverlagingen dan zullen worden betaald, is dan ook de grote vraag. Alle instanties die advies geven, hebben al aangegeven dat er eigenlijk geen geld voor is.

Collega's, vorige week is er ook een akkoord bereikt over de terechte extra ondersteuning voor de OCMW's. Er wordt een budget van 300 miljoen euro vrijgemaakt voor de lokale besturen om de impact van de werkloosheidsreglementering op te vangen. Op basis van welke berekening kwam men aan dat bedrag van 300 miljoen? Kunt u garanderen dat de OCMW's zelf geen extra kosten zullen hebben en voor 100 % zullen worden vergoed door de federale overheid, weliswaar na enkele jaren iets minder? Wat als de extra kosten toch hoger blijken te zijn dan die 300 miljoen euro? Zal dit bedrag dan opgetrokken worden of moeten de lokale besturen het verschil zelf financieren?

Aan de pensioenmalus is men nog niet helemaal uit. Er is aangekondigd dat men de malus zal verzachten voor wie langdurig ziek is. Wat betekent dat precies? Kunt u dat al toelichten? Wat die pensioenmalus betreft, wordt vaak verwezen naar de Studiecommissie voor de Vergrijzing. Die schat in dat een op de twee vrouwelijke werknemers getroffen zal worden door de pensioenmalus, tegenover slechts een op de vijf mannelijke werknemers. Omgekeerd, aan de loopbaanvoorwaarden voor een bonus voldoen twee op de drie mannen, maar slechts een op de drie vrouwen. Het is dus een maatregel die vooral vrouwen ongemeen hard en disproportioneel zal treffen.

Vrouwen nemen nog altijd het merendeel van de onbetaalde zorgtaken voor kinderen, ouders of zieke gezinsleden op zich. In het verleden deden ze dat nog vaker. Ze werkten en werken vaker deeltijds en zijn oververtegenwoordigd in sectoren met onzekere of onbetaalde arbeid. Wat zult u daarmee doen? Zult u eenvoudigweg zeggen dat dat pech is voor de vrouwen? Eigen schuld, dikke bult? De vrouwen hadden in het verleden die zorgtaken maar niet op zich moeten nemen? Is dat het antwoord dat jullie geven aan de vrouwen die zo hard getroffen zullen worden door deze maatregelen?

Een woord over het klimaat nog, mijnheer de eerste minister. U zei dat het akkoord bestaat uit vier grote onderdelen. U had het over de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, de fiscaliteit en de pensioenen. U sprak niet over het klimaat, maar uw collega van Les Engagés gaf aan dat er toch een akkoord zou zijn over de bijdrage aan het Nationaal Energie- en Klimaatplan. Ik wil daar graag wat meer duiding over krijgen. Klopt het dat daar een akkoord over gesloten is? Wat houdt dat akkoord precies in?

Er wordt aangekondigd dat er een onderzoek gevoerd zal worden naar de taxshift op energieproducten. In het regeerakkoord stond echter dat die taxshift er ook effectief zou komen. Schroeft u die ambitie nu terug of niet?

Wat met het Sociaal Klimaatplan? Voor België ligt 1,66 miljard euro Europees geld klaar uit het Sociaal Klimaatfonds. Om dit geld te kunnen uitgeven, moeten de Belgische regeringen een sociaal klimaatplan indienen bij de Europese Commissie en moet in 550 miljoen aan eigen middelen voorzien worden. Wat is er daarover beslist? Zijn er daarover beslissingen genomen? Is er daarover een akkoord? Wat zal men met die middelen doen? Zal men die gewoon in de grote pot steken om de gaten te vullen?

Tot slot nog een woord over de woonstbetreding. Ik heb heimwee naar de tijd van de regering-Michel, toen de MR zich voor het akkoord gooide en opkwam voor het grondwettelijke recht op de bescherming van de gezinswoning. Dat standpunt is verlaten. De woonstbetredingen zullen er komen, dat is duidelijk. Ik heb daarover een aantal vragen.

Hoe zal worden bepaald of iemand een gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid vormt? Wie bepaalt dat? Zal de onderzoeksrechter dat kunnen en mogen onderzoeken? Wat wordt er precies bedoeld met die heel vage term? Is er ook overleg geweest met de onderzoeksrechters en wat is hun mening? Dat zijn heel veel concrete vragen. Ik kijk uit naar uw antwoorden, mijnheer de premier.

01.16 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de premier, conform de traditie in dit land kwam er net voor 21 juli een akkoord binnen de regering, een zomerakkoord. Veel Belgischer kan een regering niet worden. Ik wil opmerken dat ik het positief vind dat u daarmee aantoonde dat het Belgische model nog niet uitgewoond is, dat er nog hervormingen mogelijk zijn met akkoorden over de taalgrens heen. Men zou bijna "*Vive la Belgique*" beginnen te roepen.

Zo euforisch, mijnheer de premier, was u 's nachts nu ook weer niet. Nochtans was enige zin voor grootspraak u niet vreemd. U noemde het akkoord zelf historisch en verwees naar Dehaene. Collega Ronse heeft u net niet Hercules genoemd en collega Van den Heuvel spreekt van de grootste hervorming van deze eeuw. Natuurlijk, dat soort uitspraken passeert goed in een zaal zonder journalisten.

Mijnheer de premier, wij hebben hier de cijfers bij de hand. Wat blijkt? Onder de Zweedse coalitie heeft de liberale collega Bacquelaine een pensioenhervorming doorgevoerd die stond voor 2,1 % van het bbp. Uw hervorming is verdienstelijk, zeker, maar staat voor 1,8 % en dan hebben we die karrevracht aan uitzonderingen die u hebt moeten betalen nog niet eens doorgerekend. Het is immers opvallend, premier, dat u een zeer hoge prijs betaalt voor dit akkoord. U hebt een karrevracht aan uitzonderingen moeten slikken. U hebt taksen, taksen, taksen moeten slikken, met als summum de meerwaardebelasting. Die ene belasting die in dit land nog niet bestond, voert u nu in. Het is trouwens een belasting waar de MR in de volgende campagne strijd tegen zal voeren. Ik heb nog een kleine tip voor de collega's van de MR. Als u die taks nu niet invoert, dan hoeft u er later ook geen campagne tegen te voeren.

Mijnheer de eerste minister, in historisch perspectief is dit een hervorming zoals er al vele gepasseerd zijn. Als liberale oppositiepartij vertolk ik de stem van de vreemde eend in de bijt. Ik merk namelijk dat zelfs de collega's van het Vlaams Belang de socialisten en de vakbonden achternalopen. Ik bekijk het akkoord vanuit een andere invalshoek.

Collega's, maken het akkoord en die maatregelen mensen vrij? Krijgen zij meer impact op hun leven, kunnen zij de combinatie van werk en gezin zelf vormgeven? In dat opzicht zijn er wel herkenbare elementen aanwezig. Het is positief dat de arbeidsmarkt flexibeler wordt. Ik ben voorstander van een flexibelere regeling rond nachtarbeid. Ook wat de pensioenhervorming betreft, zit de logica, ondanks de al te vele uitzonderingen, juist: werken moet meer lonen.

Een andere vraag luidt of mensen meer impact krijgen op de besteding van hun loon. Mogen ze daar zelf over beslissen? Worden mensen die onze samenleving recht houden, zij die elke dag gaan werken, ondernemen en de gezondheidszorg dragen, door het akkoord beloond? Dan ben ik iets strenger. Ik meen dat u in gebreke blijft, mijnheer de eerste minister. Neem nu de artsen. Zij moeten nu zelf vermijden dat er een staatsgeneeskunde wordt ingevoerd. U hebt dat blijkbaar niet kunnen

tegenhouden. U hebt het uitbesteed aan de artsen, die daar dan zelf over mogen onderhandelen. De minister van Volksgezondheid krijgt op het einde van de rit een vetorecht. Dat is natuurlijk een gemakkelijke oplossing. Op die manier laat u echter toch belangrijke actoren in onze gezondheidszorg, namelijk de artsen, in de steek.

Nog een groep die u in de steek laat, zijn bedrijven die kampen met een te hoge energiefactuur. De korting op de energiefactuur via de korting op de transmissiekosten zit niet eens in uw akkoord. U zult wellicht opwerpen dat Europa daar opmerkingen over had en dat u afwacht of het dit jaar wel zal lukken. Welnu, mijnheer de eerste minister, u bent daar in gebreke gebleven, omdat u dat dossier hebt laten liggen. U hebt het laten rotten, hoewel er door de vorige regering, door minister Van der Straeten, een koninklijk besluit was voorbereid. Dat lag op het bureau van minister Bihet. U had het in de eerste bijeenkomst van de ministerraad kunnen behandelen, maar u hebt dat nagelaten, omdat u toen nog oppositieleider De Wever was en niet eerste minister De Wever, die het land bestuurt. Alles van de vorige regering moest eraan geloven. Hadden we dat voorstel toen aan Europa bezorgd, dan hadden we hun opmerkingen vier maanden eerder gekregen. Vandaag had er dan een korting gelegen voor de energie-intensieve bedrijven. Die bedrijven zijn vooral in de Antwerpse haven en dus in Vlaanderen gelegen, mijnheer de eerste minister. Kwatongen beweren trouwens dat dat de reden is waarom de minister van Energie er geen bekwame spoed achter kon steken.

Mijnheer de eerste minister, u hebt vooral de werkende middenklasse in de steek gelaten. U schuift de lastenverlaging immers vooruit naar 2029, wanneer de belastingen een klein beetje dalen. Dat zou zonder meer goed zijn, maar ik behoor tot de club van de ongelovige Thomas. Eerst zien, dan geloven. Ik ben daar niet alleen in. Ik lees dat vooraanstaande professoren in de krant dezelfde scepsis delen. De lastenverlaging gaat immers pas over vier jaar in. Er komt volgend jaar wel een beperkte verlaging, waardoor mensen per maand 10 euro extra zullen overhouden. Gisteren was ik op de markt in Bilzen. Met 10 euro kan men twee koffies drinken en dan heeft men nog een muntje over om een winkelkar te nemen bij de supermarkt. Daarmee is het dan ook wel afgelopen. U zegt dus tegen de werkende klasse dat ze vanaf volgend jaar taksen, taksen, taksen mogen betalen en dat ze over vier jaar misschien een klein beetje terugkrijgen.

Dat is trouwens, collega's, een gebroken belofte, niet van de eerste minister, maar van de heren Bouchez en Mahdi, die er de mond vol van hadden dat de lastenverlagingen naar voren geschoven moesten worden. Onze economie heeft die terecht nodig. Ik vraag mij dus af, collega's van MR en cd&v welke garanties u aan de onderhandelings tafel hebt gekregen dat de lastenverlagingen er effectief komen. Zult u over vier jaar niet moeten toegeven dat het met de budgettaire situatie jammer genoeg niet zal lukken? Welke garanties hebt u aan die tafel gekregen?

Onze economie heeft de belastingverlagingen immers vandaag nodig. Ze staat vandaag onder druk. Ondernemers twijfelen vandaag over hun investeringen en werkende mensen voelen hun koopkracht vandaag krimpen. U moet dus vandaag zuurstof geven aan de economie, niet pas wanneer de verkiezingen in zicht zijn. Ik weet wel dat u hier 10 jaar wilt blijven zitten, premier, maar u moet stoppen met denken in verkiezingsstunts, zoals een burgemeester die de oever van zijn rivier verbreedt in het verkiezingsjaar. Dan kan hij immers dat lintje doorknippen. We hebben de hervormingen nu nodig en niet pas in 2029.

Tot slot, het akkoord schiet ook tekort op het vlak van de begroting. U hebt van de regering-De Croo een begroting met een tekort van -2,7 % geërfd. Dat is, voor alle duidelijkheid, verschrikkelijk veel geld. U levert cijfers af die in 2030 tot een tekort van 5,6 % zullen leiden. Dat is meer dan een verdubbeling van het tekort waarmee u het land en de begroting hebt gevonden. Daarvoor mag collega Ronse nog zoveel kompassen uitdelen als hij wil om de aandacht af te leiden, maar dat zijn de cijfers die vandaag in de tabellen staan.

Ik heb ter zake twee suggesties. Ten eerste, haal de lastenverlaging naar voren. Zorg ervoor dat mensen vandaag al extra *money in the pocket* hebben, want dat is een investering die zichzelf terugbetaalt. De beperking van de werkloosheid in de tijd is de stok waarmee u wilt slaan, om de werkzaamheidsgraad naar 80 % te brengen. Dat is cruciaal om de begroting op orde te krijgen, hebt u gezegd. Welnu, gebruik dan ook de wortel van de lastenverlaging om mensen te stimuleren om te gaan werken en om het verschil tussen werken en niet werken groter te maken.

Ten tweede, voer de belastingkorting niet door via een verhoging van de belastingvrije som. Dat is een

verschrikkelijk dure maatregel. Eigenlijk kunt u zich dat niet permitteren. Werk via het schrappen van belastingschijven, zoals wij in het verleden ook al hebben gedaan. Dat is een veel eenvoudigere en goedkopere maatregel.

Mijnheer de eerste minister, hoezeer ik uw begrotingsdiscipline ook weet te appreciëren – ik vind ze bijna ontroerend, ik vind ze zeker verrassend, want het is al van tijdens de campagne geleden dat u nog over begrotingsdiscipline hebt gesproken – ik denk dat de lastenverlaging een investering is die zichzelf terugbetaalt. Ze is onmiddellijk nodig, niet pas in 2029, niet als verkiezingsstunt, niet als maatregel voor uw herverkiezing, maar als maatregel die zuurstof aan onze economie geeft.

De **voorzitter**: We hebben alle fracties gehad. Dan geef ik het woord aan de eerste minister. Mag ik u vragen om uw antwoord tot een half uur te beperken? Daarna is het laatste woord namelijk aan het Parlement.

01.17 Eerste minister **Bart De Wever**: U mag dat vragen. Vragen staat vrij. Ik zal proberen elke fractie apart een antwoord te geven.

Mijnheer Ronse, Maximus Pulcher is al 1.800 jaar dood. U bedoelt waarschijnlijk Maximus Textoris Pulcher. Dat biedt mij de gelegenheid de collega's van de vierde macht erop te wijzen dat Textoris een genitiefvorm is. De tot op heden in de Vlaamse media verschenen vertalingen zijn dan ook allemaal foutief. Dat heeft hier wel zijn belang, want anders is het zelfbewieroking. Gelieve uw huiswerk opnieuw te maken.

Mijnheer Ronse, u en vele andere collega's hebben ook gewezen op de uitdaging van de begroting. Ik heb van u een kompas met een rood en een wit uiteinde gekregen, maar het draait een beetje alle kanten op. Het is natuurlijk de bedoeling dat het de goede richting aanwijst. Dat dat een geweldige uitdaging is, hoeft u mij niet te vertellen.

Mevrouw Pas, u hebt gezegd dat het een zeer kil akkoord is. Dat is de analyse van zeer linkse partijen. Ironisch genoeg hebt u verwezen naar Anuna De Wever, die stelt dat ze geld wil bijdrukken. Dat is wat zeer linkse partijen graag doen: geldcreatie en inflatie als antwoord op crisissen. Het biedt mij meteen de gelegenheid om voor wie daar nog aan twijfelde, te beklemtonen dat Anuna De Wever geen familielid van mij is. Er is in mijn familie geen enkel palindroom aanwezig, laat dat duidelijk zijn. Er zijn al genoeg anderen in mijn familie die mij zorgen baren, maar geen palindromen.

U hebt gezegd dat er een eind zal komen aan de euforie, die ik overigens niet gewaarword, bij de begroting. We kunnen nu misschien even van de vakantie genieten, maar daarna zal dat dossier inderdaad op ons liggen te wachten. De heer Van den Heuvel heeft een zeer pertinente analyse gemaakt. Men moet eerst op macro-economisch vlak orde op zaken stellen en vervolgens de begroting onder controle krijgen. Als men die volgorde omkeert, komt men in een vicieuze cirkel terecht, waar men nooit meer uit raakt. We hebben de juiste volgorde aangehouden door eerst alle hervormingen uit het regeerakkoord op de rails te zetten en te laten rijden. Dat zal effecten hebben op de begroting, vooral op lange termijn. Het klopt wel dat we op korte termijn kampen met een probleem in het saldo. Na de vakantie komt dat opnieuw op ons af. Hopelijk komt iedereen dan met een lege rugzak terug, want die zal snel weer vol zitten.

U vroeg naar de rol van de banken, mevrouw Pas. U noemde ze pionnen van de fiscus. Helemaal niet. Er is duidelijk een keuze gemaakt in de meerwaardebelasting. Men kan de bank een voorheffing laten innen en dan blijft men volledig anoniem. Tot zover de spionage. Men kan ook werken via de aangifte, maar dan kiest de belastingplichtige daar volledig zelf voor.

Het huwelijksquotiënt dooft uit. Dat zou asociaal zijn. Neen, u moet dat uiteraard zien – *das Wahre ist das Ganze* – in het geheel van de fiscale hervorming, waar ook de belastingvrije som verhoogd wordt. Het is die verhoging, die ons in staat stelt dat stelsel geleidelijk aan te doen uitdoven, een stelsel dat niet meer correspondeert met de huidige samenlevingsvormen. De samenleving verandert. De fiscaliteit moet mee veranderen. De uiteindelijke afschaffing is niet asociaal. U moet dat in het geheel der dingen zien.

De malus voor de zorgenden en de vrouwen, daar hebben heel veel mensen op gewezen. Ik wil erop wijzen dat we nog een tweede lezing zullen doen. Een van de dingen die we al besloten hebben, is dat

we een analyse zullen maken van de effecten, bijvoorbeeld op vrouwen, bijvoorbeeld op bepaalde beroeps categorieën. Dat zal geanalyseerd worden. Er is uiteraard ruimte in de tweede lezing voor bijsturing, als er een te zwaar effect is door de cumul van een aantal maatregelen.

Ook in de werkvoorwaarden voor de verschillende stelsels hebben we uiteraard keuzes gemaakt om te vermijden dat bepaalde categorieën onredelijk zwaar getroffen zouden worden, met name door de malus. Ik wil er toch nog eens op wijzen dat 35 jaar of 7.020 dagen geen overdreven werkvoorwaarde is. Men kan wel een behoorlijke periode in zijn leven niet werken en toch nog altijd zonder malus vervroegd pensioen opnemen.

Mocht het over heel lange periodes gaan, dan wordt daar natuurlijk wel rekening mee gehouden. Dan nog, technische werkloosheid is dan volledig vrijgesteld. We hebben natuurlijk aan de coronaperiode gedacht, anders zouden mensen daarvan een onredelijke impact op hun pensioen vaststellen.

Mensen in de bouw worden ook vaak op tijdelijke werkloosheid gezet. Uiteraard willen we niet dat die van job veranderen. De bouwsector is economisch heel belangrijk. Dat is dus een logische keuze. Ook ziekteperiodes hebben we bekeken. Daar is een verrekeningsformule voor. Ik kan u daar de details van geven, maar ik zou het liefst hebben dat we wachten op de teksten. Die kunt u nu in detail nagaan in de eerste lezing en als er dan iets wijzigt na de tweede lezing, zult u ongetwijfeld zeggen dat ik hier de waarheid niet heb verteld, of dat ik de bal heb laten vallen. Dat heeft geen enkele zin. Zelfs voor heel lange ziekteperiodes zullen we in de tweede lezing, *le peaufinage du texte*, uiteraard waken voor ongewenste effecten.

De supplementen in de gezondheidszorg, dat is een cadeau voor de verzekeraars, zegt mevrouw Pas. U moet toch goed beseffen dat er een geweldig inflatoir effect van uitgaat. De meeste mensen nemen een privéverzekering. Ik geef u te raden wat die verzekeringen tegenwoordig kosten. Wij zijn hier allemaal leden van een geprivilegieerde klasse, mevrouw Merckx. We hebben allemaal gratis een Ethiasverzekering. Ik herinner me nog hoeveel mijn DKV-verzekering me ieder jaar kostte, toen ik een normale job had en dus een relatief lage wedde in vergelijking met vandaag. Dat was de factuur waarvoor we bang waren. Wanneer die enveloppe in de brievenbus viel, dan was het maandloon voor die maand gewoon weg, om het gezin te verzekeren. Als u nu beweert dat supplementen een cadeau zijn voor de moeder van Conner Rousseau, dan weet u niet waarover u spreekt. Wat u zegt, is gewoon onzin. Het inflatoire effect werkt natuurlijk door in de hele keten van de gezondheidszorg, ook op de loonvorming van de artsen en verzorgers, niet alleen van degenen die de prestaties leveren, maar van iedereen die in die sector werkt. Wat u zegt, is gewoon onzin.

Is er bij de fusie van de politiezones een garantie voor de Vlaamse aanwezigheid in al die politieraden? Ik denk eerlijk gezegd dat de Vlaamse vertegenwoordiging in de politieraden niet zo indrukwekkend was. Ik wil de mensen niet geringschatten, maar ik denk dat ze bijna onbestaande was. Daarom zal de vicegouverneur zetelen in het politiecollege dat er zal komen. Het behoort tot zijn taak om over de taaltoestanden te waken.

Er zijn veel vragen over woonstbetredingen gesteld. Wie vormt een gevaar voor de openbare orde?

M. Ducarme ayant abordé les visites domiciliaires et les politiques d'immigration, je répondrai à ces questions en français lorsque j'en viendrai aux commentaires de M. Ducarme.

Ik zie net dat we al bij de vragen van de heer Ducarme aangekomen zijn.

Monsieur Ducarme, vous avez posé la question suivante: est-il utile de débattre déjà en commission? C'est une bonne question. Ne serait-il pas mieux de se voir après la deuxième lecture, après le peaufinage des textes et leur transmission au Parlement? On pourrait répondre par oui. Mais soyons honnêtes, monsieur Ducarme, qui prendrait un jour de vacances s'il pouvait être ici présent parmi nous? Donc, c'est un plaisir de me rendre disponible pour vous, pour le Parlement, la maison de la démocratie. Je le fais avec beaucoup de plaisir, et je fais de mon mieux pour expliquer ce que l'on sait déjà.

Vous avez dit que c'était le meilleur accord depuis le début de la législature. J'espérais que vous diriez "depuis le début du siècle", mais je suis ravi de chaque compliment que nous pouvons recevoir.

Vous avez posé des questions sur l'interdiction des organisations terroristes. C'est vrai, je n'ai évoqué

dans mon intervention que les quatre grands chantiers de réforme, mais de nombreuses autres mesures et décisions ont été prises. C'est un train avec beaucoup de wagons que nous avons mis en marche. Entre autres, nous avons en effet parlé de l'interdiction des organisations extrémistes.

De quoi s'agit-il? Conformément à l'accord de gouvernement, le gouvernement met en place un mécanisme administratif permettant d'interdire les entités qui constituent une menace grave et actuelle pour la sécurité nationale ou l'ordre démocratique et constitutionnel. Le gouvernement estime que nos libertés et droits fondamentaux ne peuvent jamais être utilisés pour porter atteinte aux fondements d'une société libre et ouverte. Nous faisons comme la France, l'Allemagne et les Pays-Bas, en mettant en place un mécanisme administratif permettant d'interdire certaines entités qui constituent une menace grave et actuelle pour la sécurité nationale ou l'ordre démocratique et constitutionnel.

Des organisations telles que Samidoun glorifient les organisations terroristes et leurs atrocités, mais veillent à ne jamais être prises en flagrant délit d'incitation à la violence. Elles utilisent nos libertés pour propager des comportements indésirables sans commettre d'infractions punissables. Nous voulons mettre fin aux activités des organisations, quelle que soit leur forme juridique, qui commettent systématiquement des actes constituant une menace grave et actuelle pour la société. Nous voulons les empêcher de diffuser leurs idées extrémistes.

Le projet de loi ne punit pas les opinions ou les idées en tant que telles, aussi controversées soient-elles, mais uniquement les comportements concrets, répétés ou coordonnés qui portent gravement atteinte à la sécurité nationale et à l'existence de l'ordre démocratique et constitutionnel. Le texte établit une distinction stricte entre l'exercice légitime des libertés constitutionnelles et l'abus de ces libertés dans le but de commettre des actes de violence, d'intimidation ou de déstabilisation institutionnelle. Je pense que c'est l'essentiel. Je pourrais en dire encore beaucoup plus. Les partis sont exemptés – donc, chers collègues, il n'y a pas de souci à se faire –, de même que les cultes reconnus. Et comme certains partis extrémistes sont plutôt des cultes, c'est une double exemption pour certains collègues.

Monsieur Ducarme, vous avez aussi parlé de l'immigration et certains collègues ont posé beaucoup de questions sur les visites domiciliaires. Il y a deux points importants. Le premier concerne les pays tiers sûrs et le fait que la Belgique a décidé de soutenir la proposition de la Commission européenne visant à renforcer le concept de pays tiers sûr dans la politique d'asile. Et je m'en réjouis, puisque je l'ai moi-même proposé à la Commission européenne.

Ce plan constitue un renforcement supplémentaire du Pacte européen sur l'asile et la migration adopté l'année dernière. L'Europe ne peut plus être un marché où l'on fait du shopping entre les États membres pour obtenir la meilleure protection. Celui qui entre en Europe via un pays sûr doit pouvoir y être renvoyé. Le principe de pays tiers sûr est élargi dans la proposition actuelle. Cela signifie qu'un migrant pourra être renvoyé dans plus de situations, par exemple s'il a transité par ce pays ou si des accords existent avec celui-ci en matière de protection et de retour. Il ne serait donc plus nécessaire, comme c'est encore le cas actuellement, que le demandeur d'asile ait un lien personnel avec ce pays pour que le principe s'applique. Et ça, c'est vraiment l'essentiel.

Ces réformes visent à rendre le processus d'asile plus rapide et plus efficace et à faciliter les retours. L'objectif est de décourager les flux migratoires importants vers l'Europe, et donc aussi vers la Belgique, en permettant aux pays d'arrivée, comme l'Italie et la Grèce, de renvoyer plus facilement les personnes vers un pays tiers sûr en dehors de l'Europe par lequel elles ont transité.

Daarmee heb ik ook geantwoord op de pertinente vraag – ik erken dat het inderdaad een heel pertinente vraag is – van mevrouw Pas hoe men er zeker van kan zijn dat, wanneer men criminelen oppakt die illegaal in ons land verblijven, men die ook effectief kan terugsturen. Dat is de achilleshiel van het Europees migratiebeleid. Ook op dat vlak wordt vooruitgang nagestreefd, vooral op Europees niveau, want het is zeker niet evident. Ik zou de rest van de voormiddag, die inmiddels al voorbij is, of de rest van de dag kunnen vullen met anekdotes uit mijn Antwerpse ervaring die bijzonder *écoeurant* zijn.

In die zin wil ik ook reageren op de opmerkingen van collega's van Groen, de PS en andere partijen. U vraagt zich af of er nu een jacht op illegalen zal volgen. Dat getuigt van bijzonder weinig realiteitszin en van bijzonder weinig kennis van het terrein. Alsof dat de bedoeling zou kunnen zijn. Gezien de beperkte capaciteit in de gesloten centra en de mogelijkheden om mensen terug te sturen, is het een zeer evidente maatregel om mensen die criminele feiten plegen, zware criminelen die geen titel van verblijf

hebben in ons land, effectief uit te wijzen. Een derde van onze gevangenispopulatie bestaat uit mensen zonder verblijfsrecht.

Un tiers de la population carcérale est constituée par des individus sans titre de séjour! C'est difficile à expliquer aux citoyens.

Concernant les visites domiciliaires, le gouvernement fédéral a adopté la possibilité d'entrer dans un domicile. Dans le cadre de l'accord de l'été, le gouvernement fédéral a adopté cette possibilité. En effet, le gouvernement prévoit un cadre légal permettant à la police, en collaboration avec l'Office des étrangers et avec l'autorisation d'un juge d'instruction, de pénétrer dans une habitation pour procéder à une arrestation administrative. Cette mesure vise les personnes en séjour illégal qui refusent systématiquement de coopérer et qui représentent une menace pour l'ordre public ou la sécurité nationale.

Het is echt niet zo moeilijk om zich in te beelden wie dat zou kunnen zijn. In mijn stad gaat dat bijvoorbeeld over drugsdealers die illegaal in Antwerpen verblijven. Men moet echt geen Sherlock Holmes zijn om die op te sporen. We weten exact waar die mensen zich bevinden. Het gaat niet over mensen die uit goedertierenheid mensen in huis hebben genomen bij wie de politie zonder meer zou kunnen binnenvallen. Daarover gaat het niet.

En pratique, il s'avère souvent difficile pour les services de police et l'Office des étrangers d'arrêter certaines personnes, justement parce qu'elles échappent durablement aux contrôles en se cachant dans des logements. En supprimant cet obstacle juridique, les services pourront agir plus efficacement dans des situations où l'ordre public, la sécurité nationale sont menacés. Une personne en séjour illégal qui constitue un danger pour la société et refuse obstinément de coopérer ne peut continuer à se cacher derrière une porte d'entrée. Dans de tels cas, nos services doivent pouvoir intervenir.

Ik zou er nog meer over kunnen zeggen, veel meer zelfs, maar ik denk dat dit kan volstaan. Er is trouwens altijd een onderzoeksrechter bij betrokken. Er is dus een juridische toets. Degenen die spreken over willekeur en razzia's weten niet waarover ze spreken of verdraaien doelbewust de realiteit.

Ik kom bij de collega van de PS.

Monsieur Aouasti, vous avez dressé une "liste des horreurs de l'Arizona". Permettez-moi d'abord de vous dire que votre crédibilité est limitée. Partout où le PS domine le gouvernement depuis longtemps, le chômage et la pauvreté sont les plus élevés. Et je n'ai même pas mentionné la terrible situation que vous avez créée à Bruxelles et que vous laissez maintenant pourrir, tout en sapant les équilibres institutionnels qui sont la pierre angulaire de ce pays. Il est un peu facile de faire des reproches à d'autres quand on n'apporte pas une grande contribution à l'unité de ce pays, ou plutôt aucune contribution.

Mais, pas de problème monsieur Aouasti, je vais répondre sur le fond, un peu de patience. (*En regardant le compteur*) J'ai encore... très peu de temps! (*Rires*).

Concernant les indemnités de licenciement, cette mesure prévoit qu'en cas de licenciement par l'employeur, et pour autant qu'il s'agit d'un contrat de travail dont l'exécution a débuté à partir du 1er janvier 2026, la durée du préavis sera limitée à 52 semaines dès que le travailleur atteint une ancienneté de 17 ans. Cette limitation de la durée du préavis ne s'applique donc pas aux contrats de travail dont l'exécution a commencé avant le 1er janvier 2026. Je pense que c'est clair.

J'ai déjà répondu au sujet du malus pension en néerlandais. Je ne le répéterai donc pas en français puisque vous maîtrisez sans doute toutes les langues nationales, toutes les trois j'espère.

U had ook nog een vraag over de besparingen in de gezondheidszorg.

J'y répondrai lorsque j'aborderai les questions de Mme Merckx. Avant cela, j'en viendrai à la réforme fiscale.

Madame Mutyebele, vous avez demandé des chiffres précis. Je vous invite au débat après la deuxième lecture, une fois que vous disposerez de tous les textes et que vous aurez eu l'opportunité de les étudier

en profondeur. Je vous invite donc à la commission de M. Jambon afin d'y poser toutes les questions pertinentes que vous voulez. Il ne faut pas me reprocher, seulement deux jours après l'accord, de ne pas pouvoir répondre en détail à chaque question.

Vous avez parlé d'une explosion des dépenses militaires et de votre indignation à ce sujet. Je veux quand même souligner qu'il s'agit d'une croissance de moins de 4 milliards d'euros. Nous arrivons à 2 % du PIB. C'est en réalité le minimum que M. Di Rupo avait déjà promis en 2014, au sommet de l'OTAN qui a eu lieu au pays de Galles. Pendant cette législature, nous n'avons prévu une augmentation à 2,5 % que pour 2034. Nous restons donc très en dessous du seuil fixé par l'OTAN. Nous restons le mauvais élève.

Nous ne faisons que le minimum: moins de 4 milliards. Ces 4 milliards représentent exactement la croissance du budget pour les soins de santé sous cette législature. Les dépenses militaires passeront de 9 milliards à 12 milliards, si je ne me trompe pas. Le budget des soins de santé représente plus de 40 milliards et celui des pensions, 66 milliards. De quoi parlez-vous? Affirmer que l'on réduit le budget de la sécurité sociale pour accroître les dépenses en armement relève tout simplement du mensonge: nous ne faisons que le minimum des minimums dans un monde géopolitique un tout petit peu compliqué.

U zegt dat de malus wel aan verworven rechten raakt.

J'entends le mot "Palestine". Permettez-moi de rappeler que cet échange de vues porte sur l'accord de l'été. Je me limiterai donc aux sujets qui y sont liés et aux points abordés durant le Conseil des ministres.

De malus zou dus wel aan verworven rechten raken? Mevrouw Merckx, ik durf dat te betwisten. U haalt net de jongste groep eruit. Dat zijn bij uitstek mensen die hun gedrag nog kunnen aanpassen. Men krijgt slechts een malus als men voor de wettelijke pensioendatum met pensioen gaat. Nu kunt u dat draaien en keren zoals u wilt, maar we zullen allen langer moeten werken. Daar valt niet aan te ontkomen. Het aantal werkenden per gepensioneerde zakt immers naar twee. U kunt de mensen wijsmaken dat u een toverstokje hebt – u bent daar zeer goed in – en dat dat allemaal niet nodig is, maar dat is gewoon niet waar. Men moet de moed hebben om te hervormen. We moeten effectief systemen zoals die in alle landen van Europa bestaan zeer geleidelijk invoeren, ook voor de groep waarover u spreekt, om mensen ertoe aan te zetten wat langer te werken. Anders verliezen ze enkele procenten van hun pensioen. Dat hoeft echter niet zo te zijn als men die inspanning wil doen. Ik begrijp dat dat niet evident is en dat het slecht valt bij mensen, maar we moeten daardoor. We hadden dat eigenlijk al 20 jaar geleden moeten doen. Dat weten we allemaal, als we eerlijk zijn.

Is technische werkloosheid volledig vrijgesteld? Ja, die wordt volledig vrijgesteld.

Hebben we een goede impactanalyse gemaakt inzake bijvoorbeeld vrouwen en zorgtaken? We zullen die impactanalyse maken in functie van de tweede lezing.

Is er nog openheid bij alle partijen om daarover te spreken? Ja, er is openheid bij alle partijen. Niemand zit aan tafel met een asociaal perspectief. Dat is niet mijn ervaring met de arizonacoalitie.

Hoe zit het met de loonmarge en de wet van 1996? De wet van 1996 blijft ongewijzigd, net als de index. Dat is een balans die in de arizonacoalitie vervat zit. Er wordt niet geraakt aan de index, noch aan de wet van 1996. Wij voorzien al onmiddellijk, onder andere via maaltijdcheques die fiscaal aftrekbaar zijn, een marge om de nettolonen te doen stijgen. Men kan daar allemaal lacherig over doen: 10 euro loon en wat maaltijdcheques, dat is samen maar 20 euro. Ik denk echter dat dat voor mensen met een bescheiden inkomen echt geld is. Gelet op de begrotingssituatie doen we onszelf pijn door van meet af aan te stellen dat de nettolonen moeten stijgen. Aan het einde van de legislatuur wordt dat verschil effectief groter, naar 100 euro. Dat wordt hier weggelachen. Ik herinner mij nog goed de tijd dat 100 euro, destijds 4.000 frank, een aanzienlijk bedrag was. Toen ik een echte job had, kreeg ik 49.000 frank op mijn rekening. Ik kan me nog goed voor de geest halen hoeveel dat is.

Wat is de kostprijs van de fiscale hervorming, meer bepaald van de verhoging van de belastingvrije som? Er wordt gesproken over 10 miljard euro. Ik weet eerlijk gezegd niet waar dat cijfer vandaan komt. U hebt ongetwijfeld een berekening waarop u zich baseert. Ik stel voor dat u dat in de commissie aan de heer Jambon vraagt. De bewering dat de verhoging van de belastingvrije som 10 miljard zou kosten,

zegt mij eigenlijk niets. Ik ken de cijfers van de fiscale hervorming. Het totale volume ligt lager dan 10 miljard. Het is natuurlijk mogelijk dat we helemaal niet kunnen rekenen, dat valt niet uit te sluiten. In dat geval is het heel goed voor de burger. Fantastisch. Dan zal de koopkracht ontploffen, maar dan kan het ook geen 100 euro per maand zijn. Van twee zaken één.

Zitten de 11 F-35's er nu in? Ja, die zitten in het strategisch plan voor Defensie. Dat klopt. Eigenlijk waren het er 21. We hebben over 11 beslist. Waarom hebben we dat beslist? Omdat we eigenlijk allang geen keuze meer hadden. Dat is de waarheid. De *capabilities* zijn allang door de NAVO bepaald. Daar hebben we zelfs geen stem meer in. Ze zijn op te nemen. De luchtcapaciteit is een van de dingen die men van ons land vraagt. Men vraagt uiteraard diverse dingen van diverse landen. Een van de dingen die men van ons vraagt, is die luchtcapaciteit.

We hebben de F-35's gekocht en we kunnen niet met twee systemen werken. Als we uitbreiden, zal het dus met F-35's zijn, of men dat nu wil of niet. Ik wil er wel aan toevoegen dat het toestellen zijn die in Italië geproduceerd zullen worden. De defensie-industrie zal in de komende jaren enorm consolideren. De globalisering wordt aangevallen aan alle kanten, ook door mensen van wie men het niet zou verwachten, maar ze is nog niet meteen ongedaan gemaakt. De F-35 is allang geen uniek Amerikaans toestel meer, het is een multinationaal project. De F-35 zit er dus inderdaad in, 11 toestellen komen erbij.

Monsieur Gatelier, les hôpitaux seront associés aux concertations concernant les suppléments d'honoraires. Cela me semble être la logique même. Pour ce qui est du calendrier concret, je vous renvoie au ministre des Affaires sociales, qui est chargé de piloter les discussions dans la bonne direction. Je pense qu'il est motivé et qu'il le fera.

J'en viens aux mesures concernant les mutuelles et l'effort qu'elles doivent faire. Le gouvernement propose une économie de 50 millions d'euros dans le secteur hospitalier. Cela passerait par plus d'efficacité au niveau des coûts au sein des hôpitaux et entre eux. Pour ce qui est des mesures concrètes, nous attendons les propositions émanant du secteur même.

Nous avons prévu également une économie sur les mutuelles, je peux vous l'assurer. Je n'ai pas le montant exact en tête mais c'est déjà prévu dans l'accord de gouvernement. Il s'agira d'un effort très raisonnable lié à une certaine responsabilisation, à une demande de plus d'efficacité, notamment dans le volet retour au travail. Les francophones autour de la table disent toujours "*terug naar werk*" en néerlandais, je ne sais pas pourquoi. Il y a quelque chose derrière cela mais je ne sais pas quoi. C'est comme les Flamands qui disent "congé payé" en français et pas "*betaalde vakantie*". Il y a quelque chose de psychologique derrière cela. C'est donc lié au volet *terug naar werk* dans lequel on a prévu une responsabilisation pour les mutuelles.

Vous avez évoqué la concertation sociale. Après l'accord de principe sur les pensions, nous soumettons ce projet aux partenaires sociaux dans les différents comités de négociation. L'impact sur le risque de pauvreté ainsi que sur l'écart des pensions entre les genres sera également pris en compte.

Sur la base de ce dialogue social et des analyses disponibles concernant l'impact de nos mesures, nous prendrons une décision politique définitive sur le projet de loi lors de la deuxième lecture. Après l'avis du Conseil d'État, ce projet pourra être déposé au Parlement afin qu'il puisse être voté d'ici la fin de cette année. Vous aurez donc encore amplement la possibilité d'interroger les ministres responsables et moi-même sur tous les effets.

Monsieur Nuino, vous avez parlé du PNEC. En effet, nous l'avons approuvé. Il est important que nous ayons enfin un Plan national pour le climat. J'ajoute que le gouvernement a aussi décidé de continuer à s'inscrire dans la trajectoire européenne de diminution d'émissions de CO₂.

Mijnheer Seuntjens, u hebt verwezen naar 1.000 euro netto koopkracht en stelt dat het voor de communisten niet volstaat. Ik kan u daarin alleen maar bijtreden. Het volstaat om te kijken naar de koopkracht in landen waar communisten besturen om te beseffen dat men beter af is met een sociaal-democratisch alternatief waarbij men compromissen kan sluiten om uiteindelijk het beste resultaat voor de werkende klasse op te leveren. U hebt ook gewezen op de budgetstijging voor de gezondheidszorg, maar dat punt hebben we reeds aangehaald.

Mijnheer Van den Heuvel, ik apprecieer uw macro-economische analyse. Daar heb ik al op gereageerd. Ik heb dat eerder al toegelicht. Uw oproep aan de regering om vooral op het budget voort te werken, heb ik goed genoteerd. Ik reken op de welwillende medewerking van elke coalitiepartner om met evenwichtige suggesties te komen.

Wat nachtarbeid betreft, mijnheer Van Hecke, daarover valt veel te zeggen. Is het de voorkeur dat de mens 's nachts werkt? Waarschijnlijk niet. U wijst terecht op de realiteit en de gezondheidseffecten daarvan. Ik wil echter op een andere realiteit wijzen. We zijn tienduizenden jobs verloren. De hele sector van de e-commerce is aan ons voorbijgegaan. Als u die jobs zoekt, dan vindt u ze net over de grens in Nederland. U vindt ze ook in Frankrijk. Ik wil samen met u de bestelwagens van PostNL tellen die door Antwerpen rijden. Wij dragen dus wel de lasten, maar niet de lusten. Men kan dan zeggen dat we ethischer, properder of ongelooflijker willen zijn dan de rest van de wereld, maar het resultaat is dat mensen beschermd worden tegen jobs die ze nooit zullen hebben. Dat hebt u dan bewerkstelligd.

Wij gaan voorzichtig verder op het pad van de nachtarbeid en dat doen we nog altijd met het akkoord van een vakbond. Als we in tweede lezing verdergaan met bepaalde sectoren, dan zal dat precies gebeuren in de sectoren waar we anders jobs dreigen te verliezen, jobs die hier anders niet meer zullen zijn, omdat investeringen uitblijven. We staan namelijk al 10-0 achter en proberen nog een tegendoelpunt te vermijden. Denk aan jobs in de distributie en e-commerce die er vandaag nog zijn, maar waarvan we weten dat ze sterk onder druk staan. We willen die hier behouden. We zullen daarbij uiterst voorzichtig te werk gaan. Nogmaals, ik heb niemand gezien aan de onderhandelingstafel met een mes tussen de tanden of met een asociaal perspectief. Er gebeurt bovendien niets op individuele basis. Het gaat om akkoorden op bedrijfsniveau. Geen enkele werknemer kan door een werkgever onder druk worden gezet in een precaire situatie. We weten over welk type profielen we hier spreken. Ik ben een Antwerpenaar, ik ken de Antwerpse haven. Ik weet over welk arbeidsprofiel het gaat. Dat zijn niet de sterkste werknemers, vandaar ook geen individuele basis, geen druk vanwege de patroon die kan zeggen dat het zo zal zijn. Er zal evenmin loonverlies zijn voor wie vandaag in dat stelsel werkt.

Wat de maatregel in verband met de korte arbeidstijd betreft, dat is van hetzelfde laken een broek. U kunt aanklagen dat u er grote nadelen in ziet. Die kunt u afwegen. Het grote nadeel is dat heel veel werk in dit land uiteindelijk nog steeds in het zwarte circuit plaatsvindt. Het is beter dat die werknemers de mogelijkheid krijgen om officieel kleine bijverdiensten te doen. Daarover kunt u lang discussiëren. We hebben die beslissing echter genomen.

U verwijst ook naar de overuren en klaagt dat de inkomsten van de overheid dalen. Anderzijds stijgen de inkomsten van de mensen. Heel veel mensen willen overuren presteren en veel werkgevers zijn er blij mee, omdat ze zo pieken en dalen kunnen opvangen. Veel sectoren kennen nu eenmaal pieken en dalen en die wil men op een competitieve manier kunnen opvangen. U kunt opnieuw zeggen dat u dat allemaal niet wilt, maar dan beschermt u mensen tegen jobs die er dus niet meer zullen zijn.

Ik vind het wel ironisch dat u Edward Anseele hebt aangehaald. Weet u wanneer hij met pensioen is gegaan? Op tachtigjarige leeftijd. 80 jaar! Toen heeft de Belgische Werkliedenpartij hem moeten zeggen dat het langzaam aan tijd werd om uit zijn mandaten terug te treden. Men heeft hem figuurlijk op pensioen gezet op tachtigjarige leeftijd. Eigenlijk is hij immers blijven werken. Huysmans heeft men zelfs moeten buitendragen. Als u spreekt over socialisten en langer werken... Ze zeggen altijd dat ze dat niet leuk vinden, maar wat doen ze zelf? Wie is de oudste minister in de regering? Hij is ver voorbij zijn wettelijke pensioendatum! Hij is een bonus aan het opbouwen van jewelste! Vooruit vindt echter dat die afgetopt zou moeten worden, maar tijdens de onderhandelingen hebben ze dat losgelaten. Hij kan dus ongelimiteerd doorgaan, zelfs tot voorbij een vervangingsratio van 100 %. Voor wie zou dat geweest zijn, denkt u? Ik trap daar niet in. Mij kunnen ze niets wijsmaken. Enfin, alle gekheid op een stokje. Ik zou niet willen dat de betrokkene op zijn vakantieadres wordt gestoord. Dus hou dat onder ons.

Er gaat 300 miljoen naar de OCMW's. Is dat genoeg? Ja, want dat is open-endfinanciering. 300 miljoen is een bedrag. Als dat minder is, zal er onderbenutting zijn. Is het meer, dan is het meer. Wij hebben dat voorzien. Ik kan u in detail zeggen, maar de tijd belet mij dat te doen, wat wij voor de (...) en de tweede golf aan extra ondersteuning voor de OCMW's zullen geven. Dat is echter *open-end*. Dat gaat over percentages, die men zal terugkrijgen, over verhoogde dossierkosten en over incentives rond het GPMI. Het gaat bijvoorbeeld over een incentive wanneer u mensen duurzaam aan het werk helpt via het OCMW. Dat is een soort tiramisu van toelagen, die men kan verkrijgen en dat is *open-end*.

Wat het effect op vrouwen en de tweede lezing betreft, op de vragen daarover heb ik reeds geantwoord. Ook op het vlak van klimaat heb ik geantwoord. U hebt precieze vragen gesteld over zaken die nog de instemming vereisen van de gefedereerde entiteiten. Dat is in dit land nooit eenvoudig. Het grootste deel van de klimaatbevoegdheden ligt immers bij de deelstaten. Als het gaat over het Sociaal Klimaatfonds en de besteding daarvan, dan vergt dat een akkoord met entiteit II.

Mijnheer Coenegrachts, u zegt dat dit niet de grootste hervorming van deze eeuw is. De pensioenhervorming onder de Zweedse coalitie was volgens u ingrijpender. Ik vind het ironisch dat u die hervorming aanhaalt. Ten eerste, wij voeren niet enkel een pensioenhervorming door. Het is de optelsom van maatregelen die het akkoord tot de grootste hervorming ooit maakt. Ik denk dat zowat alle journalisten het daarmee eens zijn. U bent het daar niet mee eens. Het is evenwel ironisch dat u de Zweedse regering aanhaalt. Dat was de enige periode waarin u samen met de N-VA hebt bestuurd. Toen hebt u iets nuttigs gedaan. Over alle andere periodes waarin u heel de eeuw hebt meebestuurd, heb ik u niets horen aanhalen. Geen enkele andere regering vernoemt u. U vernoemt enkel de Zweedse hervorming. Als Open Vld met de N-VA bestuurt, dan gebeurt er iets nuttigs. Is de N-VA er niet bij, dan gebeurt er blijkbaar niets nuttigs. Welke conclusie kunnen we daaruit trekken, mijnheer Coenegrachts? Nu u er niet bij bent, maar wij wel, realiseren wij de grootste sociaal-economische hervorming van de eeuw, tot spijt van wie het benijdt.

U kunt daar kritiek op hebben en proberen recht te praten wat krom is, ik wens u daar veel succes bij. Echter, stellen dat de heer De Croo een heel goede begroting heeft nagelaten, zoals u hebt gedaan, dat zou ik niet meer doen. Ik hoop dat u dat blijft herhalen tot het einde van de legislatuur, want er is niemand die dat gelooft. Ik denk dat u zich één keer hebt versproken in het Parlement, toen u mij opriep om vol te houden en het regeerakkoord uit te voeren. Moed zal ik nodig hebben, mijnheer Coenegrachts, daarover bestaat geen twijfel.

U zegt dat de artsen zelf moeten onderhandelen en dat Frank Vandenbroucke dan een veto stelt. Nee, in de tekst staat letterlijk dat wij via een in de regering overlegd koninklijk besluit zullen goedkeuren wat artsen en ziekenfondsen onderling zijn overeengekomen. Zij krijgen nu dus een periode om zichzelf akkoorden op te leggen over de supplementen. Het kan niet eenvoudiger zijn. Uiteraard moeten de supplementen *pari passu* hervormd worden met de ziekenhuisfinanciering en *pari passu* met een hervorming van de nomenclatuur. Dat zal een helse opdracht zijn voor de minister van Volksgezondheid. Ik benijd hem niet. Die hervorming had al lang moeten gebeuren. Het systeem zit vol onrechtvaardigheden. Hij zal daar zijn beste krachten aan moeten wijden. *Pari passu* zullen zij akkoorden kunnen sluiten over de supplementen.

Dat die supplementen veel lager moeten zijn dan wat er vandaag wordt gevraagd, zeker in sommige ziekenhuizen, is toch een evidentie, die we hopelijk allemaal ondersteunen. Dat veroorzaakt immers net de inflatie voor de private verzekeraars, vervolgens de gezinnen en uiteindelijk de hele gezondheidszorg. Dat weten we toch allemaal? Men kan halfdood in een ziekenhuis worden binnengereden, maar men vraagt nog steeds de DKV-kaart. Ik heb het zelf ooit meegemaakt.

Waarom vind ik mij eigenlijk op? Ik weet het zelf niet. Het is slecht voor de gezondheid. We gaan ook de maagzuurremmers aanpakken. Dat is misschien goed voor mij en voor sommige andere fracties, mevrouw Merckx. Sommige mensen hebben snel last van het zuur en winden zich dan op. Dat is nergens voor nodig.

Vertel hierover alstublieft geen onzin door te beweren dat de artsen op een *fool's errand* worden gestuurd en dat Frank Vandenbroucke of de regering gewoon kan zeggen: ik stel een veto en ik doe mijn goesting. Het hele akkoord is krak het tegenovergestelde van wat u beweert.

Wat kan ik u zeggen over de korting op de transmissienettarieven? Er zijn gesprekken lopende met de Europese Commissie. U zegt dat Tinne Van der Straeten de oplossing had. Het probleem is uiteraard Tinne Van der Straeten zelf, met de wettelijke basis van haar wet van mei 2024, die de compensatie over de algemene middelen laat lopen en die de rol van de regulator onvoldoende erkent. Dat is uw broddelwerk, mijnheer Coenegrachts. Dat is de reden waarom we nu nog aan het onderhandelen zijn en waarom we middelen moeten zoeken om dat te remediëren.

Ik heb vertrouwen in de heer Bihet, die zich hiermee zal bezighouden.

In verband met de taxshift inzake energieproducten is een grondig onderzoek nodig. We zien ook de impact van ETS2, dat er zit aan te komen. Laten we dat vooral niet onderschatten. Ik verwijs naar de recente studie van het Federaal Planbureau. Het is belangrijk om alles op één lijn te krijgen. Het is echt de bedoeling om hiervan werk te maken.

Dat u een ongelovige Thomas bent, kan ik aannemen. Dat zou ik ook zijn, als ik een lidkaart van uw partij had. Wij menen het wel ernstig, mijnheer Coenegrachts, om de hervormingen door te voeren.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik daarmee in redelijk uitgebreide mate heb geantwoord op alle opmerkingen die hier zijn gemaakt, of toch de meeste of toch de pertinente.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer de eerste minister. Dan geef ik nu nog de kans aan elke fractie om zeer kort, maximaal twee minuten, te repliceren.

01.18 Axel Ronse (N-VA): Ik wil alle collega's bedanken voor het boeiende debat. Het debat heeft de verschilpunten in het Parlement goed weergegeven. Enerzijds zijn er de PS, het Vlaams Belang, Ecolo, Groen, en de PTB. Die partijen redeneren dat werken iets vies is, dat men dat niet mag aanmoedigen, dat men de hele pensioenbom maar moet laten ontploffen en dat men daar niets aan moet doen. Hun motto luidt *après nous le déluge*. Anderzijds is er de arizonacoalitie. Wij zeggen: neen, wij zullen de boel aanpakken, op een zachte, milde, maar wel doortastende manier. Dat is wat de eerste minister hier vandaag ook heeft gebracht.

De pensioenen betaalbaar houden en werken opnieuw aantrekkelijk maken, wie niet inziet dat dat moet gebeuren, is dom, blind of zeer egoïstisch. Ik vrees eerlijk gezegd het laatste. Wie niet inziet dat dat nodig is, is totaal niet bekommerd om de volgende generaties. Totaal niet. Hoe durft u nog in de ogen van uw kinderen, hun vrienden en vriendinnen te kijken en oordelen dat wat hier nu op tafel ligt niet mag gebeuren, in het licht van de evolutie van de pensioenen en de rapporten van de Vergrijzingscommissie?

Het belooft een heftig najaar te worden. Wij staan te popelen al die hervormingen in wetgeving om te zetten en om mee te denken hoe we de budgettaire puinhoop die achtergelaten is verder kunnen opkuisen.

Veel moed, mijnheer de eerste minister.

01.19 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, dank voor de duidelijkheid wat de woonstbetredingen betreft. Het is heel duidelijk dat die enkel de zware criminelen zullen treffen en niet de naar schatting honderdduizenden andere illegalen, die hier rondlopen. Die woonstbetredingen zullen inderdaad verlopen via een onderzoeksrechter, waarvan experts als Freddy Roosemont, de directeur-generaal van de DVZ, zeggen dat het niet efficiënt is, omdat het te lang duurt en te veel werk kost. Het is bijzonder duidelijk dat er geen volksverhuizing zit aan te komen richting de landen van herkomst, wel dat de impact bijzonder beperkt zal blijven.

Ondertussen blijft u verkondigen dat iedereen een bijdrage zal moeten leveren, in een land waar we de hoogste belastingen betalen. Het kan niet anders, zegt u. Het kan niet anders, omdat ook u niet raakt aan dat Belgisch politiek systeem, niet aan die migratiefactuur en niet aan de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. U weet perfect dat binnen Vlaanderen, met een werkzaamheidsgraad van bijna 80 %, grotere hervormingen perfect betaalbaar zijn, tot 300 euro netto per maand nu, in plaats van over vier jaar, en een volwaardig pensioen na 40 jaar werken.

In plaats van meer Vlaanderen kiest u voor de Jambontaks en andere taksen, voor langer werken, voor een lager pensioen en eventueel voor 100 euro over vier jaar, als er dan nog geld is. Wie houdt u eigenlijk voor de gek? Denkt u echt dat men van die 100 euro – als daar al geld voor zal zijn, gelet op de ontsprende begroting – nog iets zal overhouden? Intussen zullen de gemeentebesturen immers de opcentiemen verhogen om hun eigen begroting te stutten en vanaf 2027 zal men tot 82 euro per maand aan extra Europese klimaatkosten moeten betalen. Wie houdt u hier eigenlijk voor de gek? De kosten voor de burger blijven nog altijd hoger dan de baten, ook onder uw regering.

Een gesplitst arbeidsmarktbeleid, een geregionaliseerde gezondheidszorg en fiscale autonomie, wat u

de kiezer hebt beloofd, hadden in uw zomerakkoord en eigenlijk in uw regeerakkoord moeten staan.

01.20 Denis Ducarme (MR): Merci, monsieur le premier ministre, d'avoir joué à plein le jeu de la démocratie parlementaire. L'échange a eu lieu, il ne peut bien entendu être basé sur des projets. Il est bon de le rappeler: il y a certes un accord de gouvernement mais il faut du temps pour que ses mesures soient mises en place. Cela passe par les projets qui sont débattus ici à la Chambre, et la concertation sociale par ailleurs. Mais je le répète: de mon point de vue, cet accord est le meilleur depuis le début de la législature parce qu'il est concret, avec un choc fiscal pour les personnes qui travaillent avec la promesse rencontrée des 500 euros de différentiel entre les revenus de l'assistance et les revenus du travail, et plus de liberté pour ceux qui travaillent et ceux qui veulent travailler plus.

Il contient également des mesures très fortes en matière de sécurité – merci d'avoir répondu aussi précisément à ce qui porte sur la lutte contre la radicalité et l'extrémisme –, en matière d'immigration et de lutte contre l'immigration illégale, et d'asile. Enfin, l'accord comporte des mesures pour le soutien supplémentaire aux CPAS et sur les chèques-repas.

C'est un bel accord, parce qu'il est équilibré aussi.

01.21 Khalil Aouasti (PS): Monsieur De Wever, monsieur le premier ministre, j'ai l'impression de vous avoir vexé. Je vais peut-être vous rappeler *La dialectique éristique* d'Arthur Schopenhauer, que vous avez certainement lue en allemand, qui disait que l'argument *ad personam* consiste dans un premier temps à être désobligeant puis à quitter l'objet de la conversation et de la querelle – en n'y répondant pas – et à porter la conversation sur l'adversaire. C'est ce que vous avez fait. Je vous ai parlé de travail comme clé de voûte du système de distribution des revenus, des droits, des protections sociales, et vous admettez qu'il vaut mieux tirer vers le bas les conditions de travail que d'investir dans la création d'emplois de qualité.

Contrairement au collègue Nuino, mon horizon, ce n'est pas une femme qui élève seule ses deux enfants, qui travaille dans la grande distribution et qui devra travailler désormais le dimanche pour maintenir son emploi et son salaire au lieu de rester en famille.

Je vous ai fait part de départs à la pension potentiellement à l'âge de 71 ans, et vous nous indiquez qu'une analyse d'impact devra avoir lieu. J'ose espérer que cette analyse d'impact sera communiquée au Parlement.

Je vous parle de soins de santé, et vous confirmez là faire une économie d'un milliard en maintenant une norme de croissance de 2 %. À cet égard, il est intéressant d'entendre et de lire l'ex-collègue Catherine Fonck qui n'a pas manqué de critiquer cet accord qui semble tant porté par les collègues des Engagés.

Je vous parle d'abandon de Bruxelles et des francophones. Vous admettez ressusciter le vice-gouverneur avec la bénédiction de vos deux partenaires francophones de coalition.

Vous parlez de migration et, pourtant, vous anesthésiez les esprits en parlant de trafic de drogue et en faisant semblant de ne pas savoir qu'un mandat de perquisition aujourd'hui, peu importe la situation de séjour ou la nationalité du délinquant ou du criminel, peut être pris, avec aussi intervention du juge d'instruction, et sans jamais répondre à cette question simple: "Si ces personnes sont déjà visées par un autre objet et une autre possibilité, qui visez-vous aujourd'hui?"

Je constate malheureusement que vous êtes plus loquace pour développer les mesures faisant l'objet de votre majorité que celles de l'opposition. Vous faites une offensive de communication le 21 juillet, et vous refusez de répondre aux questions. Vous ironisez sur le sens de cette séance, marquant, je trouve, une estime assez remarquable pour la démocratie.

Au final, monsieur le premier ministre, c'est à se demander si votre devise nationale, loin de l'union fait la force, ne serait pas celle qu'on attribue à un autre roi Philippe: *divide et impera*.

01.22 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Tout d'abord, monsieur le premier ministre, vous n'avez pas répondu à ma première question concernant les économies visant la classe politique. J'attends toujours votre réponse.

U was verbaasd, mijnheer de premier, dat ik het had over een kostprijs van 10 miljard om de belastingvrije som op te trekken tot 15.300 euro. Dat stond echter in het verkiezingsprogramma van de MR en het Planbureau heeft dat berekend. Toen kwam men uit op exact 15.158 euro, 10,2 miljard euro dus. Er is dus toch nog een los eindje gevonden, zo lijkt het, in wat u doet. Het budget op orde brengen zal dus precies niet voor meteen zijn.

Wat ik vooral niet wil vergeten van alles wat u gezegd hebt –we hebben weinig tijd om te repliceren – is wat u zei over de pensioenmalus. U hebt gezegd dat er openheid is. Dat is voor mij het belangrijkste wat u vandaag gezegd hebt.

"Oui, il y a une ouverture pour revoir le malus pension".

Die openheid, die deur die nu op een kier staat, moedigt ons aan om de strijd voort te zetten, niet enkel om de pensioenmalus aan te passen, maar ook om ervoor te zorgen dat u uiteindelijk beslist er helemaal van af te zien. U zegt de hele tijd dat het om een logische, noodzakelijke maatregel gaat, die overal wordt toegepast. Ik wil daartegenover duidelijk stellen dat mensen vandaag al benadeeld worden wanneer zij vervroegd met pensioen gaan. Hun pensioenbedrag ligt dan immers lager.

Wat we momenteel in België besteden aan pensioenen – uitgedrukt als percentage van het bruto binnenlands product – bedraagt 11 %. Volgens prognoses stijgt dat naar 13 % tegen 2050. Er zijn vandaag al Europese landen die een even hoog aandeel besteden. Dat vormt dus geen onoverkomelijk probleem. Het gaat om een maatschappelijke keuze. Investeren we in mensen? Gunnen we hun een waardig levenseinde of moeten zij blijven werken tot ze erbij neervallen?

Je voudrais quand même encore terminer sur la grosse promesse qui n'est pas tenue: les Engagés disaient que la priorité était la santé. Et aujourd'hui, que constate-t-on? Que vous avez menti. On a appris hier qu'il y aurait 900 millions d'économies dans les soins de santé. On va faire payer les médicaments plus cher aux gens. Savez-vous ce que le gens vivent déjà pour payer leurs médicaments? Je suis désolée, vous avez menti aux gens.

01.23 **Ismaël Nuino** (Les Engagés): Monsieur le président, je vais être rapide parce que mon collègue ajoutera quelques éléments, notamment sur la santé.

Ce que j'observe depuis ce matin, c'est une opposition qui a l'air de s'offusquer du fait même que l'on réforme. On n'est pas en train de débattre sur la manière de réformer mais on s'offusque du fait que l'on réforme.

Aujourd'hui, je crois qu'il est important que l'on rappelle la situation dans laquelle on est. On a une sécurité sociale qui est en déficit complet. On a un système de pensions parfaitement injuste et qui n'est plus financé. Et on paie chaque année 11 milliards d'euros de charges d'intérêts. Ce n'est pas la dette, ce sont les intérêts de la dette. C'est le même budget que la Défense, que vous trouvez bien trop important.

Donc, il fallait faire des réformes. Ce gouvernement s'y est engagé. J'entends que nous sommes au deuxième accord en six mois. Le PS est offusqué, mais c'est parce que, sous la Vivaldi, vous n'avez pas réussi à faire des accords. Cela doit être assez frustrant, effectivement. Aujourd'hui, ce gouvernement s'engage à réformer. Nous réformons déjà le marché de l'emploi, la fiscalité, la sécurité, les pensions. On s'y est engagé. On va y arriver.

Le gouvernement doit parler vrai. C'est une des premières choses les plus complexes, mais nous devons parler vrai. Ce n'est pas toujours ce qui est fait ici. Nous devons procéder à des concertations et, ensuite, nous réformerons. Et pour cela, monsieur le premier ministre, vous avez notre soutien.

01.24 **Jean-François Gatelier** (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, merci pour vos réponses.

Il est évident qu'en matière de pensions, les Engagés seront au rendez-vous dans le cadre de la clause de suivi. Il est évidemment primordial que les effets cumulatifs de chaque réforme soient pris en compte, notamment pour les professeurs d'université, les travailleurs des arts et les magistrats. Nous y serons vigilants.

Concernant la réforme des soins de santé, vous avez exprimé une expérience personnelle sur l'importance actuelle des assurances hospitalisation dans les soins de santé. Par contre, la réforme ne parle pas assez de leur implication. Il ne sera pas question que les patients et les médecins soient les seuls cochons payeurs. Les assurances hospitalisation doivent également contribuer à l'effort collectif. Nous suivrons ce dossier de très près.

01.25 Oskar Seuntjens (Vooruit): Mijnheer de premier, ik ben blij dat u het belang van sociaaldemocraten nog eens vermeldt. Ik ben ook blij dat mevrouw Merckx aangeeft waarom ik een socialist en geen communist ben. Wij proberen mensen niet alleen maar boos te maken, wij proberen hen effectief te helpen.

Vier miljard euro extra naar de gezondheidszorg noemt u een besparing. Ik denk dat de mensen in de zorg daar erg blij mee zijn. Ik begrijp dat u jaloers bent. Het waren ook de socialisten die na de Tweede Wereldoorlog de sociale zekerheid hebben opgebouwd, met onder anderen Achille Van Acker. Nu zijn het opnieuw socialisten die u moeten beschermen. Ik geloof ook dat deze regering in staat is om moeilijke compromissen te sluiten. Ik hoor bovendien veel eensgezindheid, bijvoorbeeld over de ereloonsupplementen die naar beneden moeten worden gehaald om de zorg eerlijker te maken.

Als we daar effectief in willen slagen, denk ik dat iedereen, ook de regering, er deugd van zal hebben om even vakantie te nemen. Ik ga ervan uit dat iedereen daarvan zal genieten, zodat we nadien opnieuw heel hard kunnen werken om ons land weer gezond te maken. Op Vooruit kunt u rekenen.

01.26 Koen Van den Heuvel (cd&v): Dank u wel, mijnheer de premier, voor uw duidelijke antwoord.

Zoals daarnet al werd gezegd, bestaat er een duidelijke kloof in dit Parlement tussen zij die de kop in het zand willen steken en zij die op een sociale manier vooruitkijken, zij die onze sociale zekerheid en samenleving duurzaam willen behouden, ook voor de komende generaties, ver weg van bommawekertjes of andere populistische toestanden.

Wij zijn tevreden dat we eraan kunnen meewerken om onze prachtige sociale zekerheid duurzaam te behouden op lange termijn. Daarvoor moeten we sterke economische fundamenten hebben, die we verwezenlijken via de fiscale hervorming om werken te laten lonen. Dat doen we door onze arbeidsmarkt te flexibiliseren, zodat onze concurrentiekracht wordt versterkt. Dat doen we ook met een noodzakelijke, maar sociale pensioenhervorming, met aandacht voor overgangsmaatregelen, zodat wie dicht bij de pensioenleeftijd staat niet gebruuskeerd wordt.

We zijn overigens verheugd dat ook een aantal andere taboes zijn gesneuveld, zoals die rond de eengemaakte politiezone in Brussel en de woonstbetredingen, waarvoor voormalig minister Geens enkele jaren geleden al initiatieven heeft genomen.

Ik denk dus dat het nu tijd is om met vakantie te gaan. We moeten goed uitrusten. Om in termen van de Tour de France te blijven, we hebben de Col du Glandon en de Col de la Madeleine al beklommen, maar in september wacht ons de Col de la Loze, een heel zware col. Ik hoop dat we vanmiddag spektakel zullen zien, maar vooral dat we in september hard kunnen doorwerken om koers te houden en te blijven werken aan een sterke sociale zekerheid op lange termijn.

01.27 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, dank voor uw antwoorden, die soms wel interessant waren. Neem de impact op vrouwen, die harder getroffen zullen worden. U zegt dat u na de eerste lezing een analyse zult maken van de effecten van uw maatregelen, bijvoorbeeld op vrouwen en op armoede. U zult dus eerst een maatregel nemen en de effecten dan tussen de eerste en de tweede lezing eens onderzoeken. Het onderzoek dat de Studiecommissie voor de Vergrijzing heeft uitgevoerd, waaruit blijkt dat een op de twee vrouwen het slachtoffer van die pensioenmalus zal worden, is al maanden gekend. Dat hoeft u niet opnieuw te bestuderen, maar het is dan toch beter dat u het opnieuw doet. We kijken uit naar de wijzigingen die bij de tweede lezing zullen worden aangebracht.

Ik begrijp dat er over het sociaal klimaatplan en de 1,66 miljard euro die ter beschikking staat van ons land nog geen akkoord is, dat daarover nog niets beslist is.

Over de nachtarbeid doet u wat lacherig, mijnheer de premier. U verwijst opnieuw naar de e-commerce. Dat is altijd hetzelfde verhaal: "Al het werk zit intussen in Nederland." Dit gaat niet over het al dan niet toelaten van een sector. Daarover kunnen we discussiëren. Moet de e-commerce een uitzondering krijgen? Wat u doet, is het principe van de nachtarbeid schrappen. U hoeft het principe niet te schrappen om maatregelen met betrekking tot e-commerce te nemen. Er schuilt veel meer achter dan alleen e-commerce. Het hele principe wordt overboord gegooid. Dat is niet nodig. Het is absoluut niet gewenst.

Uw uitleg over de woonstbetredingen was verhelderend. In het akkoord spreekt men over een gevaar voor de nationale veiligheid. U hebt zich laten verleiden tot het geven van een voorbeeld. U zegt dat het over de drugsdealers gaat, maar dan hebt u die woonstbetreding helemaal niet nodig, mijnheer de premier. Die kunnen vandaag perfect opgepakt worden. Het parket kan naar de onderzoeksrechter gaan en een huiszoekingsbevel krijgen en de personen zullen worden opgepakt. U rijdt zich vast. Dit gaat helemaal niet over drugsdealers. Drugsdealers kunt u vandaag al oppakken met een huiszoeking. U rijdt zich volledig vast in uw uitleg, daar zit veel meer achter.

Collega's, ik raad u aan om tussen de eerste en tweede lezing een advies aan de Vereniging van Onderzoeksrechters te vragen. Zij zullen u perfect kunnen uitleggen wat vandaag wel en niet mogelijk is. Dan zult u zien dat dit gewoon een stoere maatregel is. U hebt zelf eigenlijk toegegeven dat het op het terrein geen effect zal hebben. Trek die maatregel gewoon in, gebruik uw gezond verstand.

01.28 Steven Coenegrachts (Open Vld): Premier, ik heb inderdaad als nieuwbakken parlements lid de nieuwe premier van het land ooit gezegd om vol te houden. Ik las in uw regeerakkoord namelijk hervormingen waar ik achter kon staan en waarvan ik hoopte dat ze werkelijkheid zouden worden. Dat was een uitspraak die – ik geef dat toe en u laat dat vandaag ook merken – een oppositielid zeer kwetsbaar maakt.

U hebt mij de voorbije zes maanden, premier, vooral ontgoocheld. U hebt immers niet volgehouden toen de sociale partners het SWT naar de prullenmand hebben verwezen. U hebt ook niet volgehouden toen Vooruit de beperking van de werkloosheidsuitkering heeft uitgehold met uitzondering na uitzondering. U hebt eveneens niet volgehouden toen vorige week die pensioenhervorming werd uitgehold. U hebt ook niet volgehouden om die lastenverlaging naar voren te schuiven in de tijd.

Dus, premier, ik ben inderdaad zeer ontgoocheld. Dat was een uitspraak die ik met volle verstand gedaan heb en waar ik vandaag – daar hebt u groot gelijk in – bijzonder veel spijt van heb.

U had het ook over de artsen. Inzake die staatsgeneeskunde zegt u dat ze het zelf mogen tegenhouden, maar daarna komt de regering, niet alleen de minister. Het wordt echter wel onderhandelen met het mes op de keel. Dat heb ik van u goed begrepen. Ik heb natuurlijk niet de teksten die u hebt, want die krijg ik pas in tweede lezing. Ik begrijp echter dat het onderhandelingen worden met het mes op de keel.

Ten derde ben ik opnieuw ontgoocheld dat die lastenverlaging niet naar voren wordt geschoven. Dat er niet vanaf 2026 al money *in the pocket* van de werkende middenklasse terechtkomt. Zij zijn immers degenen die het vandaag nodig hebben, niet pas in 2029.

Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Coenegrachts.

We zijn aan het einde van onze werkzaamheden. Ik wil iedereen bedanken voor zijn inbreng in deze gedachtewisseling en uiteraard ook de eerste minister voor de tijd die hij voor ons heeft vrijgemaakt. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.52 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12 h 52.*